

ŠIANDIEN
IR RYTOJ

MASKVA komunizmo vardu rytų bloke vadovauja visoms operacijoms. Taip buvo visą laiką.

I savo rankas rusai turi suėmę visą valdžią. Komunistiniam blokui priklausantiems kraštams jie nurodo kelius, kuriais satelitai turi eiti, balsuojant Jungtinėse Tautose ar prekyboje.

Prieš kurį laiką Maskvoj išleistame laidinyje aiškiai matyti, kaip komunistinio bloko partneriai yra išnaudojami. Sovietų prekybos ministeris didelį knygų patiekia įdomius statistikos davinius apie mainus tarp Sovietų Sąjungos ir jos satelitų Europoje. Tas dokumentas įrodo, kad sovietų nustatytos už prekes kainos partneriams neša didelį nuostolį.

Spausdindami šią knygą rusai nepagalvojo, kad ji atidengs jų plėšikavimo metodus, priešingai jos būtų neišleide.

* SOVIETŲ taktika paprasta: prekių, kurias jie parduoda satelitams, kaina yra aukštesnė už pasaulinės rinkos, tuo tarpu prekių, kurios įvežamos į Sovietiją, kainos žemesnės. Visa tai nustato Maskva.

Pavyzdžiui, rusai naftos žaliavą satelitams parduoda 188% aukštesne kaina, negu jie galėtų nusipirkti Vakaruose, benzina 136,1%, anglis 177,4%, medvilnė 303,4% ir t.t. Tokiu būdu satelitai rusams per vienus metus permokėjo 753 milijonus dolerių.

Bet rusų ekonomistams to neužtenka. Satelitai savo gaminius yra priversti rusams parduoti už daug žemesnę kainą, negu gautų Vakaruose. Pavyzdžiui, už elektrinius kabelius sovietai moka tik 98%, kaučiuką 79%, už šaldytą mėsa 88%, o už eksportuojamą iš Sovietijos šaldytą mėsą satelitai privalo mokėti 126,7% brangiau. Tokiu būdu satelitai per metus praranda dar 825 milijonus dolerių.

* MASKVA taip prekiaudama su savo satelitais per metus gauna pelno pusantro bilijono dolerių.

Šitokia partnerių eksploatacija tęsiasi ir šiomet, tik sovietų uždarbis bus dar didesnis. Pardavimo kainą satelitams sovietai kai kuriems produktams dar pakėlė. Pavyzdžiui, žibalui nuo 59 iki 88%, o anglims nuo 42 iki 77%.

Vardan komunizmo, rusai mauna paskutinius marškinius nuo savo partnerių, kaip nerūdįsta daryti net begėdiškiausi kapitalistai.

Tai yra geriausias pavyzdys, kaip rusai žiūri į lygį ir valstybių suverenumą komunistiniame bloke.

Tas, kuris patenka į Maskvos glėbį, greit būna uždusinamas ekonominiame ir politiniame plane...

* KUBOJE vienoj kavinėj kubietis aiškina sovietų "kariniam patarėjui" savo nepasitenkinimą:

- Jūs esate tikri neramumų nešėjai. Kodėl nesėdėjote savaime krašte?

- Kodėl? - Šaukia įpykęs rusas. - Dėl to, kad mes norime jus apginti nuo amerikiečių.

- Bet kaip tik dėl to mes ir pykstame ant jūsų. Prieš jūsų atvykimą mes baisiai neapkęntėme jankių. Dabar, kai jus pažįstame, mes randame jus labai simpatiškais!... (vg)

ŽINIOS IŠ VISO
PASAULIO

* JAV senato ir kongreso komisijose paruoštos rezoliucijos Kubos klausimu žymiai griežtesniu tonu kalba apie sankcionavimą karinių priemonių Vakarų hemisfe-

DIRVA

Nr. 109

Rugsėjis-Sept. 21, 1962

Cleveland, Ohio

Diskusijos dėl Kubos aštrėja

Po truputį pradeda suprasti, ką reiškia sovietų išsikėlimas Kuboje, nors dėl to kas darytina nėra vienos nuomonės. - Tuo tarpu kai administracijos žmonės ir jai artimi komentatoriai pataria "kantrybės", iš opozicijos pusės konstatuojama, kad atėjo laikas veikti.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Seniai, seniai — dar Eisenhowerio administracijos laikais — JAV ginkluotų jėgų pažiba — marinai — išsikėlė Libanone, kelis tūkstančius mylių nuo Amerikos krantų, ir dėl to joks karas nekilo. Atvirkščiai, taika toje pasaulio dalyje buvo stabilizuota. Dabar sovietai išsikėlė Kubos saloje, vos 90 mylių nuo JAV pakraščių. Ir kas at-

rai apginti nuo agresijos ir subversijos.

* Edward Kennedy, Prezidento brolis, labai lengvai laimėjo Massachusetts valstijos pirminius rinkimus. Jam teks dar lapkričio mėn. rinkimuose nugalėti respublikonų kandidatą G. C. Lodge. Balsavimai vyko kandidatams į JAV senatą nustatyti.

* Raud. Kinijos vyriausybė neribotam laikui atidėjo krašto supramoninimo planus. Tuo pačiu buvo atvirai prisipažinta, kad tie planai įrašomi į didelio komunistinio nepasisekimo istoriją.

* Britų Commonwealth'o valstybių vyriausybės nutarė nepastoti kelio Anglijos įstojimui į Bendrąją Rinką.

* Argentinos kariuomenė nerimsta. Stipri Campo de Mayo įgula sukilo, kad "užgarantuoti prezidento konstitucinę galią". Tuo tarpu prezidentas Guido įsakė sukilėlius numalšinti.

* Atrodo, kad JTO sesijoje vėl bus svarstomas Raud. Kinijos priėmimo klausimas.

* Jugoslavija pakeitė savo konstituciją, tuo iš Federalinės liaudies respublikos virsdama į Federalinę socialistinę respubliką. Ir pagal naują konstituciją Tito lieka politinės kontrolės priekyje, nors ir paliausuojamas nuo daugelio kitų funkcijų. Tito galia lyginama su de Gaulle teisėmis Prancūzijoje.

* Naudodami JTO savo propagandai skleisti, sovietai tai organizacijai skolingi 50 mil. dolerių.

* Berlyno siena nesulaukė laisvės siekimų. Šiomis dienomis dramatiškose aplinkybėse vėl 29 Rytų Vokietijos gyventojai, vyrai, moterys ir vaikai, prasikasę tunelį, atsidūrė laisvame Vak. Berlyne.

* Kongresmanas Feighan, iš Clevelando, liudydamas dėl pavergtų tautų komisijos įsteigimo JAV Kongrese, pareiškė, kad State Departamentas turėtų aiškiai nusistatyti ir vengti nuomonių skirtumų pavergtų tautų atžvilgiu. Jis pasiūlė kai kam gerai pastudijuoti istoriją, turėdamas galvoje kai kieno nuomonę, kad sovietų pavergtos tautos yra "tradicinėmis Sov. Sąjungos dalimis".

sitiko? Washingtono 'naušojo fronto' administracija iš pradžių to fakto visai nenorėjo matyti. Vėliau prisipirto aiškino, kad sovietai Kuboje nori gintis ir galų gale prezidentas paprašė teisės pašaukti prie ginklų 150,000 atsarginių, nors rimtam reikalui esant jis turi teisę pats pašaukti kad ir milijoną vyrų. Už tat kongreso pritarimas galimam tų šimto penkiasdešimt tūkstančių vyrų pašaukimui buvo gryna propagandos priemonė vidaus rinkai, nes šiaip ar taip kalbant, nerimas dėl Kubos visame krašte auga.

Tuo tarpu kai prezidento patarėjas Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos reikaluose Chester Bowles pirmadienį kalbėdamas Chicagoje aiškino, kad kantrybė yra geriausia politika Kuboje, administracijai artimi kolumnistai kaip James Reston ir Walter Lippmann analizuoja kai kurias priemones, kurias siūlo respublikonų senatoriai. Viena iš jų būtų Kubos blokada. Dėl jos James Reston rašo, kad blokada yra karo veiksmas ir už tat prieš ją pradėdant visų pirma reiktų paskelbti karą. Ir toje vietoje komentatoriui staiga atsistoja plaukai ant galvos: o kas bus, jei sovietai jos nepaisys ir toliau siųs savo žmones ir medžiagą į Kubą? Argi galima drįsti juos paskandinti? Be to, kas bus, jei sovietai tą pačią politiką pritaikys JAV bazėm Turkijoje ir kitur?!

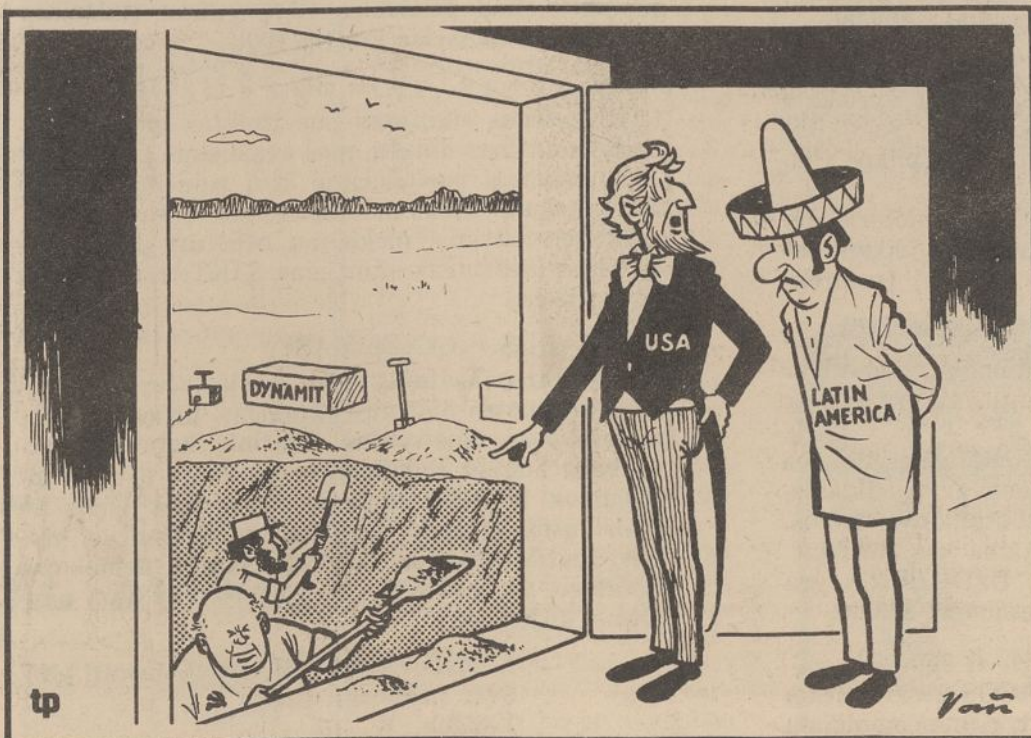
Kiek gudriau administracijos laikyseną gina W. Lippmann. Ir jis aiškina, kad sovietų bazės Kuboje, teisiškai žiūrint, yra tolygios JAV bazėm Turkijoje ir karo nepateisina. 1823 m. paskelbta Monroe doktrina, kad Europos valstybių kišimasis į Amerikos kontinentą yra laikomas nedraugišku aktu, šiandien neturi galios, nes kai ji buvo paskelbta, JAV nesvajėjo kištis į Europos reikalus, ką jos šiandien tačiau daro. Už tat būklė Kuboje reikią at-

džiai sekti ir eventualiai griebtis karinių žygių, jei to reikalaujama pavojaus JAV-bėm. Tie žygiai tačiau galėtų būti remiami ne Monroe doktrina, bet elementarine teise apsisaugoti. O kol kas — įspėja Lippmannas — kongresas ir spauda neturėtų spausti prezidento pasisakyti, ar jis eis į karą ar ne, nes tam tikra nežinia galėtų būti naudinga JAV interesams.

Mažiau palankūs vyriausybei kolumnistai nėra tos pačios nuomonės. Roscoe Drummond samprotauja, kad administracija turi jau dabar viešai konstatuoti, kad padėtis Kuboje gresia JAV saugumui. Ne ateityje grės, bet jau dabar gresia. Esą nieko nepadedą kalbėti apie paties Castro bėdas. Tiesa, Castro turėjo dvi iš-eitis: viena, pačiam pabėgti, antra, prašyti sovietų pagalbos ir už tai atiduoti jiems visą Kubą. Jis pasirinko antrąją ir šiuo momentu amerikiečiai turėtų sielotis ne dėl asmeniškų Castro likimo, bet dėl fakto, kad sovietai stiprinasi Kuboje ir ją gali panaudoti savo valia ir savo tikslams. JAV turi ką nors daryti, kad tą grėsmę pašalins, nors tai ir reikalauja ginkluoto įsikisimo.

Toliau eina kitas kolumnistas, buvęs JAV pasiuntinys Šveicarijoje, Henry J. Taylor. Ragindamas nepaisyti Chruščiovo grasinimų, nes tik jų nepaisymas ir parodyta drąsa gali išlaikyti taiką, Taylor konstatuoja, kad JAV leidamos po šmottuką suvirškinti Laosą, Berlyną ir Kubą, priejo liepto galą. Esą jau per vėlu griebtis pusiau priemonių Kuboje ir jau per vėlu iš viso nieko nedaryti. Amerikiečiai nebeturi pasirinkimo, nes jei jie nekovo dėl Kubos, dėl ko gi lieka iš viso kovoti. JAV politika privedė prie tos Chruščiovo pažiūros, kurią jis pareiškė poetui Robert Frost: Amerika sėdi ant savo pačios

(Nukelta į 2 psl.)

- Ar nemanote, kad tai jau per daug?

Dailininkas LIUDAS VILIMAS, gimęs 1912 m. rugsėjo 15 d. Mažiekių valsč., baigęs Kauno meno mokyklą, vėliau studijavęs teatro dekoratyvinį meną Vienoje, dėstė tapybą Vilniaus Meno Akademijoje. Karo audros išbėgęs iš Lietuvos, įsikūrė Amerikoje ir dabar Cincinnati, Ohio, didžiulėje Pogue's kompanijoje užima display (dekoravimo) direktoriaus pareigas. Nuotraukoje dail. L. Vilimas prie Cincinnati miesto fontano statulos. V.Gedgaudo nuotrauka

DAILININKAS INDIVIDUALISTAS
LIUDAS VILIMAS

Jo 50 metų amžiaus sukakties proga

Šiomis dienomis dail. L. Vilimas įsirikiavo į eilę tų asmenų, kurie peržengė reikšmingą gyvenimo slenkstį ir kuriems atsiranda galimybė žvilgtelėti į nueitą kelią, į savo laimėjimus, ar nepasisekimus. Ypač tiems, kurių vardas mūsų kultūriname gyvenime yra palikęs tam tikrų pėdsakų, bylojančių apie jo nuveiktus darbus vienoje ar kitoje kultūrinio darbo srityje.

Dailininkui ši "sąžinės apyskaita" yra dar lengves-

nė, nes jo pasiekimai, jo vieta meno pasaulyje yra lengvai suvokiama iš jo atliktų darbų. Nėra sunku suvokti ir dail. Liudo Vilimo vietą ir jo kūrybos pasiekimus lietuvių dailėje.

Dailininkas Liudas Vilimas, kilimo žemaitis, studijavo Meno Mokykloje, Kaune, dekoratyvinę tapybą. Būdamas mokykloje, laisvalaikio dirbo Valstybės Teatre prie kelių dramos veika-

(Nukelta į 5 psl.)

PASIRŪPINKIME LIETUVIŲ
LAIKRAŠTININKŲ PRIEUGLIU

Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas, rugsėjo 15 d., kalbėdamas Ottawoje įvykusiame KLB krašto tarybos suvažiavime priminė, kad:

- Su kiekviena diena ateina iš okupuotos Lietuvos neramių žinių, jog maskoliai vis labiau suniekina lietuvių dvasines bei kultūrinės vertybes ir virpėdami savo hitleriška "vyresniojo brolio" išdidybe stengias surusinti kelių tūkstančių metų senumo lietuvių tautą, kiekvienam lietuviui tremtyje darosi visiškai aišku kuo ir kaip jįsi gali ir turi padėti kovoje už savo tautos egzistenciją.

Būtent, jis žino, kad svarbiausias ir našiausias veiksnys tose

kautynėse yra lituanistinis švietimas, ugdantis lietuviškas asmenybes, naujus kultūrinių vertybių kūrėjus ir uždegantis jaunąją kartą meile savo tėvų žemei ir tuo pačiu palaikantis lietuvių bendruomenės gyvybę. Tautai ir yra svarbiausias tautinis arsenalas ir kapitalas, skirtas dvasiniam karui už Lietuvos laisvę. Štai kodėl, pasakyčiau, tautai yra kartu ir neklaidingas, ją nealinantis, tėvynės laimės galėmis nusmaigstytas Bendruomenės kelias.

Užtat realisto akimis žvelgiant į esamą padėtį - į taip greit retėjančias kultūrininkų gretas - labai jau reikėtų, kad bendruomenės vadovybė susirūpintų sudaryti stipendijoms fondą nors keletai lietuvių pasiryžusių mokslintis Lietuvos istoriją, lituanistiką ir žurnalistiką. Juk kiekvienas jau pastebim, kad kasdien vis darosi sunkiau ir sunkiau kovoti su okupanto propagandos smurtu, nes, kaip minėjom, mūsų vienintelio ginklo - plunksnos nešėjai, nepaisant mūsų didelio liūdesio, nesulaikoma sparta žengia į anapus šio gyvenimo ribų.

Kalbant apie bendruomenę, norėčiau įteigti dar štai ką: - siekdamį savo žemei laisvės neliekim sau, kaip išeiviai, politiniai susitraukti iki nieko, nes sena nesugriauinama, istorijos paliudyta tiesa yra ta, kad išeivija dažnai atlieka lemiantį veiksmą tautų kelyje į laisvę. Tam pavaižduoti prisiminkim kiek mūsų išeiviai padėjo paskelbti ir atkurti Vasario 16-sios Lietuvą ir daug sakantį faktą, kad Lietuvos Nepriklausomybės šūkį visų pirmausia iškėlė Šveicarijos lietuviai (1916 m. baland.), po to JAV-bių, Rusijos ir Lietuvos lietuviai."

SOVIETŲ SĄJUNGA IR ATGIMUSIOJI VAKARŲ EUROPA

K. M. JUOŽAS ŠARŪNAS

Visai nepanašiose aplinkybėse ir priešingai Markso nuostatomis "komunizmo lizdu" pasidarė Rusija, kuri 90% buvo žemės ūkio kraštas, nesupramonintas, su 95% analfabetų, ypač Sibire ir Vidurio Azijoje.

Karlo Markso komunistinė doktrina turėjo atlikti savo uždavinį - "klasių kovą" - supramonintuose, kapitalistiniuose kraštuose, kur jau buvo proletariatas.

Kada Rusijos caras atsisakė sosto, daug kraujo nuleidęs vokiečių štabas užplombuotame va-gone išsiuntė Lenina į Rusiją su draugais, kad ten sukeltų revoliuciją ir Rytų fronte vokiečiams garrantų pergalę.

Leninas pažadą išpildė ir įsitvirtinęs valdžioje tuojau Lietuvos Brastoj pasirašė su vokiečiais sutartį, kad Rusija daugiau kare nebedalyvauja.

Tame nelaimingame krašte valdžią paėmė bolševikai, o jų pagrindinių ginklų buvo propaganda beraščių kareivių mėsėis ir kruviniausias teroras, kokio istorijoje dar iki tol nebuvo.

Teroro viršininku buvo lenkas Feliks Dzieržynski (Črezvyčai-kos šefas), raudonasis Rusijos

budelis, kuris savarankiškai pasirašė mirties sprendimus 4 milijonams žmonių.

Po Lenino ir Dzieržynskio mirties, teroro "raktus" perėmė Stalinas su savo kraugerių gauja ir dar padaugino egzekucinių dalinių skaičių.

Tokia vyriausybė, kuri išžmonių atėmė visą privatinę nuosavybę, padarė juos vergais viską sugriovė, o paskui stengėsi išgriuvusių viską perstatyti, su pramoninti net tas sritis, kurios skaitėsi dykumomis. Tuo pačiu metu krašto viduje propaganda žadėjo "bolševikišką rojų", o pasauliui skelbė, kad Rusija pralenks "supuvusius Vakarus".

Negalima neigti, kad po dalies Europos pagrobimo: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos ir pusės Vokietijos, kaikiuriose stambiosios pramonės šakose. Sov. Sąjunga padarė pažangą. Prieš 3 metus Chruščiovas gyrėsi, kad pavys JAV 1970 m. o paskutiniame partijos kongrese tą terminą nukėlė į 1980 metus.

Po įvairias respublikas bevažinėdamas, Chruščiovas įsitiki-

no, kad žemės ūkis vos laikosi, nežūrind, kad "plėšinių žemių" plotas padidintas. Lengvoji pramonė neišvystyta, nepatenkina kasdieninių poreikavimų, nors tomis prekėmis satelitinės valstybės "už globą" ir atsilygina. Jokie "valymai" toje srityje rezultaty nepagerino. Ne tik kad kasdieninių reikmenų, bet ir duonos nedatekliai iššaukia nusivylimą - tai yra gyvenimas, kurio ir geriausia propaganda nuo pasaulio paslėpti negali.

2 Pasaulinio Karo veiksmams pasibaigus, Europa buvo griuvusių kalnais.

Atsidūrusiuose bėdoje, sunaikinime ir maisto nedateklėje, smarkiai veikė komunistai, tuose kraštuose sukūrė galingiausias komunistų partijas. Mums, tada dar tebesantiems Europoje atrodė, kad išsigelbėjimo jaut nebėra, nes patys amerikona, norėdami staigiai sudemokratinti Europą, protegavo komunistus. Atrodė, kad visa Europa pakliūs į Maskvos rankas.

Laimė, labai greit Sov. Sąjunga pradėjo su amerikona nebesiskaityti. Tie gi praregėję suparato, kad Europa gali pasidaryti maskvinio imperializmo auka.

Gimė Marshallo planas, paskui ir kitokio paramos, net privatus amerikonų kapitalai nuėjo į pagelbą Europos pramonei atsistatyti. Viso į Vak. Europą nu-plaukė apie 40 milijardų dolerių. Tada Vak. Europa pradėjo krutėti, spjovė į komunistinių mitingus ir kėlėsi iš griuvusių.

Nėra nei 10 metų, kai Europos valstybės, JAV skaitydamos pasauline galybe, bet nesugebančias vadovauti pasaulio politikai ir darančias jau per daug ir bereikalingų nuolaidų Sov. Sąjungai, kai kur net padedančias sustvirtinti komunistui (Jugoslavijoje ir Lenkijoje ir kitur) susiorganizavo Bendrą Europos Rinką, kurioje įėjo Prancūzija, V. Vokietija, Italija, Belgija, Olandija ir Luxemburgas.

Dabar kiekvienas mato, kad susikūrė didelė ekonominė galybė, kuri per trumpą laiką Vak. Europoje padarė stebuklą, stebinantį visą pasaulį.

Po Korėjos karo JAV pergyveno du ūkinius atoslūgius, o produkcija per paskutinį laiką kasmet vidutiniškai pakilo 3,8%. Prancūzijos produkcija kasmet kyla vidutiniškai 7,1, Italijos - 8,4, Vak. Vokietijos - 9,6. Gyventojų prieauglis irgi didėja. Prieš karą Prancūzijoje buvo 42 milijonai - dabar 45 1/2 milijonų gyv. Tuose kraštuose visur trūksta darbo rankų. Vak. Vokietija aprūpina darbu 600.000 svetimšalių ir dar turi laisvų darbų vie-

tų 750.000 žmonių. Už darbą atlyginimai didesni 13% negu pra-eitais metais. Kvalifikuotus darbininkus įvairios firmos ir įmonės "perka" pagal aukso svorį. Ruhro krašte (Vokietija) ir Lombardijoje (Italija) įmonių direk-cijos tiesiog susirūpinusios, iš kur gauti darbams žmonių...

Ne tik įvairios įmonės auga smarkiu tempu, bet ir jų produkcija eina pilnu tempu. Mies-tai plečiasi tokiu tempu, kad naujovieškieji priemiesčiai kelis kartus viršija senamiesčius.

Gyvenamųjų namų statyba, nors eina pilnu tempu, bet naujai at-vykstantiems žmonėms kartais sunku susirasti atitinkamą butą. Viduržemio jūros pakraštyje - Prancūzijoje arba Capri saloje (Ital.), milijonierius - pramonininkas dažnai susitinka su savo valdininku - pavaldiniu arba... darbininku su žmona... atostogau-jančių tame pačiame liuksusinia-me viešbutyje irgi su nuosavu au-tomobiliu, kas vadinasi... demo-kratija liuksuse. Geras ir socia-linis aprūpinimas, liečiantis jau-nimą, vaikus ir šeimas. Auto-mobilių produkcijoje Bendra E. Rin-ka greit pavys JAV.

Statistiniai skaičiai ir kiti da-viniai rodo, kad Europos produk-cija artėja prie Amerikos produk-cijos. Šiandien jau nebe kalba-ma apie lenktynes tarp Sov. Są-jungos ir JAV, bet apie lenkty-nes Europa - Amerika. Jei nieko "katastrofiško" neįvyks, tai Ben-dra E. Rinka artimiausiu laiku (gal už 3 metų), pasidarys didesne eko-nomine jėga, nei JAV, Sov. Sąjun-gą palikdama toli užpakaly.

Tikrą gerbūvį Europa pasiekė anksčiau, kurį Chruščiovas savo žmonėms žada tik 1980 metais. Jei nebus karo, sovietinis impe-rializmas prieš Bendrą E. Rin-ką konkurencijos neišlaikys.

Vergija, teroras ir sovietinė propaganda per 45 metus dar ne-davė pažadėtojo "rojaus", o ne-praėjus nei 10 metų Vak. Euro-pa pasiekė stebėtinų rezultatų.

Toji "senoji Europa" darosi didžiausia pajėga visame mūsų žemės rutulyje. Į šią Rinką da-bar jau veržiasi ir kitos valsty-bės.

DISKUSIJOS DEL...

(Atkelta iš 1 psl.)

rankų. Jei dabar nebus pa-sipriešinta, lieką tik kapi-tuliuoti.

(Beje, ta proga reikia pa-stebėti, kad Europoje eina gandai, kad Kennedy pasiū-lys atiduoti Castro JAV ba-zę Guantanamo mainais už sovietų pažadą du metus Vakarų Berlyną palikti ra-mybėje, tokia transakcija būtų bazė Kennedy-Chruščiovo viršūnių konferen-cijai).

Tokioje būklėje dešinio-sios pakraipos žurnalas Na-tional Review savo vedama-jame klausia: "Ar gi Kuba mus jau nugalėjo?" Pasak to žurnalą, nuolaidų politi-ka privedė prie tokios būklės, kad JAV, nenorėdamos kapituliuoti, turi sunaikinti Castro - Chruščiovo režimą.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Mieželis, V. Raste-nis ir St. Santvaras.

1000 KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ BE UŽDARBio

ŠTAI IR VĖL, prisilaikydami jau šeštus me-tus savo tradicijos, siūlome 1000 SPECIALIŲ KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ BE UŽDARBio, GA-MYBINĖMIS KAINOMIS, savo klientams lietuvams visame pasaulyje. Parodydami Kalėdų pro-ga šventinį mostą ir stengdamiesi atsideroti už tą didžiulę nuosirdžią paramą, kurios esame susilau-kę praėjusiais metais, atsisakome uždarbio ir esame parinkę savo gerbiamejų lietuvių klientų GERUI vėl 4 SPECIALIUS IŠSKIRTINES VERTES IR RŪŠIES KALĖDINIUS SIUNTINIUS.

YPATINGA PROGA JUMS pasinaudoti tokiu VIENĄ KARTĄ PER METUS ĮVYKSTANČIU KALĖDINIŲ PASIŪLYMU. TIKTAI 1000 KA-LĖDINIŲ SIUNTINIŲ BE UŽDARBio. DEL TO UŽSAKYMUS SIŪSKITE TUOJAU, KAD NE-BŪTŲ NUSIVYLIMO.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 1. Jį sudaro:

3¼ jardų VILNONĖS MEDŽIAGOS 1 vyriškam ar moteriškam kostiumui, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pa-sirenkama iš 6 medžiagų);

8 jardai SUNKIOJO RAJONO, languoto, 2 sukne-lėms ar 2 moteriškiems kostiumams, juodai bal-to, rudai balto, vyšninio su baltu, žaliai balto ar mėlynai balto;

3 jardai DIRBTINIO ŠILKO TAFETOS, tinkamos pamušalams, suknelėms, blizžėms ar apatiniams, tamsiai mėlynos, juodos, tamsiai pilkos ar rudos. Mūsų normali tokio siuntinio kaina yra \$45.50.

KALĖDINĖ KAINA (BE UŽDARBio) yra TIKTAI (įskaitant visus mokesčius): \$39.50.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 2 (DVIGUBAS

Nr. 1 SIUNTINYS). Jį sudaro:

6½ jardų VILNONĖS MEDŽIAGOS 2 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pa-sirenkama iš 6 medžiagų);

16 jardų SUNKIOJO RAJONO, languoto, 4 suk-nelėms ar 4 moteriškiems kostiumams, juodai bal-to, rudai balto, vyšninio su baltu, žaliai balto ar mėlynai balto;

6 jardai DIRBTINIO ŠILKO TAFETOS, tinkamos pamušalams, suknelėms, blizžėms ar apatiniams, tamsiai mėlynos, juodos, tamsiai pilkos ar rudos. Mūsų normali tokio siuntinio kaina yra \$79.00.

KALĖDINĖ KAINA (BE UŽDARBio) yra TIKTAI (įskaitant visus mokesčius): \$69.00.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 3. Jį sudaro:

3¼ jardų VILNONĖS MEDŽIAGOS 1 vyriškam ar moteriškam kostiumui, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pa-sirenkama iš 6 medžiagų);

3 jardai VILNONĖS MEDŽIAGOS 1 moteriškam ar vyriškam paltui, tamsiai mėlynos, juodos, ža-lios, mėlynos ar kupranugario spalvos) (pasiren-kama iš 5 medžiagų);

8 jardai SUNKIOJO RAJONO, languoto, 2 sukne-lėms ar 2 moteriškiems kostiumams, juodai bal-to, rudai balto, vyšninio su baltu, žaliai balto ar mėlynai balto;

6 jardai DIRBTINIO ŠILKO TAFETOS, tinkamos pamušalams, suknelėms, blizžėms ar apatiniams, tamsiai mėlynos, juodos, tamsiai pilkos ar rudos. Mūsų normali tokio siuntinio kaina yra \$68.00.

KALĖDINĖ KAINA (BE UŽDARBio) yra TIKTAI (įskaitant visus mokesčius): \$59.00.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 4. Jį sudaro:

6½ jardų VILNONĖS MEDŽIAGOS 2 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams, lygios ar smulkiais langučiais, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos (pa-

sirenkama iš 6 medžiagų);

3 jardai VILNONĖS MEDŽIAGOS 1 moteriškam ar vyriškam paltui, tamsiai mėlynos, juodos, ža-lios, mėlynos ar kupranugario spalvos (pasiren-kama iš 5 medžiagų);

16 jardų SUNKIOJO RAJONO, languoto, 4 suk-nelėms ar 4 moteriškiems kostiumams, juodai bal-to, rudai balto, vyšninio su baltu, žaliai balto ar mėlynai balto;

10 jardų DIRBTINIO ŠILKO TAFETOS, tinkamos pamušalams, suknelėms, blizžėms ar apatiniams, tamsiai mėlynos, juodos, tamsiai pilkos ar rudos. Mūsų normali tokio siuntinio kaina yra \$91.00.

KALĖDINĖ KAINA (BE UŽDARBio) yra TIKTAI (įskaitant visus mokesčius): \$79.00.

UŽSAKANT PRAŠOM NURODYTI, KURI SPALVA PAGEIDAUJAMA PIRMOJI, O KURI ANTROJI

PRAŠOME ATKREIPTI DĖMESĮ: visos tų mūsų 4 kalėdinių siuntinių medžiagos yra ekspor-tinės angliškos medžiagos, o dėl to dar, kad esame turėję labai sėkmingos prekybos metus, šiais me-tais esame pajėgūs duoti siuntiniams be uždarbio geresnės rūšies medžiagos negu bet kada iki šiol, specialiai mums gamintas, naujais ir patraukliais raštais, žemesnėmis negu praėjusiais metais kaino-mis.

Medžiagų pavyzdžiai pageidaujantiems bus siunčiami ORO PAŠTU nemokamai į bet kurį pasaulio kraštą.

Mes nesigailėjome pastangų, kad medžiagos būtų nupirktos ypač žemomis kainomis ir kad jums iš to būtų naudos, ir mes esame tikri, kad jokia kita firma negali panašų aukšto vertės siuntinių pasiūlyti tokiomis nuostabiai žemomis kainomis.

Mūsų šiešius KALĖDINIUS SIUNTINIUS BE UŽDARBio gali užsisakyti visi lietuviai, vis tiek, ar jie būtų mūsų klientai, ar kurios nors kitos firmos. Mums malonu leisti tuo pasiūlymu pasi-naudoti bet kam. UŽSAKYKITE TUOJAU, KAD KALEDOMS PASIEKTŲ GAVĖJUS. Kas nori užsitikrinti sau KALĖDINĮ BE UŽDARBio SIUN-TINĮ, iš to priimame mažiausiai bent \$1.00 UŽ-STATĄ JAU DABAR ir galutinio užsakymo ga-lėsime laukti 8 savaites.

ATSIMINKITE: užsakykite tuojau ir pasi-rūpinkite, kad Kalėdoms būtų gauta. Kalėdinių siuntinių be uždarbio yra tik 1000.

Mes garantuojame:

1. Kiekvienas siuntinys bus įteiktas gavėjui.
2. Jei siuntinys dingtų, mes grąžiname pinigus ar nemokamai pasiunčiame kitą siuntinį.
3. Apmokame visus mokesčius, dėl to gavėjai, su-laukę siuntinių, nieko jau nebeturi primokėti.
4. Visas medžiagas siunčiame TIKTAI pagal pa-vyzdžius.

SPECIALUS PRANEŠIMAS:

Jau atspausdintas mūsų naujas sensacinis vi-sas iliustruotas didžiulis katalogas, pirmas ir vie-nintelis toks iliustruotas siuntinių katalogas pa-saulyje. Tuojau reikalaukite jo. Jame plačiai ap-tariames ir iliustracijomis parodomos visos ko įvairiausios ir puikų pasirinkimą teikiančios pre-kės. Įsitikinkite patys. Paprašykite nemokamo katalogo. Su malonumu bus pasitarnaujama nau-jiems klientams.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, Ladbroke Grove
London, W. 10
Great Britain

the happy family

...is the
FAMILY that
SAVES REGULARLY!

ST. CLAIR SAVINGS

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH
OCTOBER 15th / EARN INTEREST FROM
OCTOBER 1st

... and NOW
there are

4
Neighborhood
Offices . . .

MAIN OFFICE
813 East 185th Street
IV 1-7800

ST. CLAIR OFFICE
6235 St. Clair Avenue
HE 1-5670

EUCLID OFFICE
25000 Euclid Avenue
AN 1-1200

LAKE SHORE OFFICE
26000 Lake Shore Blvd.
RE 1-1200

For EXTRA Convenience—EUCLID and LAKE SHORE OFFICES OPEN SATURDAYS
9:30 A. M. 'TIL 2:30 P. M. (Closed Mondays)

VEIKĖJU EILĖS RETĖJA

Pijui J. Žiūriui mirus

Jeį po amžių kada skaudūs pančiai nukris
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,
Mūsų kovos ir kančios, be ryto naktis —
Ar jiems besuprantamos bus?

Maironis

Kieto, užsispyrusio, bet stataus ažuolo — Pijaus J. Žiūrio jau nebėra mūsų tarpe. Nebegirdėsime jo suvalkietiskai tiesaus ir bekompromisinio žodžio, nebematysime jo vaižgantiškai baltos galvos. Nuėjo amžinybėn dar vienas Amerikos lietuvių senosios ateivių kartos veikėjas, išgyvenęs eilę audrų, išgyvenęs kontraversijų, bet laimėjęs daug pagarbos ir įvertinimo.

Jis naujesiems ateiviams daug pasakojo apie lietuvių pastangas nepaskęsti tautybių jūroje. Savo paskutinėmis ilgos ligos dienomis jis užsiminė apie atsiminimų paskelbimą — bet tik po mirties. Amerikos lietuvių išeivijos istorijoje jis daug ką turi pasakyti.

*

Gyvenime taip yra, kad kuo iškilesnis esi visuomenėje, tuo daugiau priešų ir kritikos susilauki. Ir Pijus J. Žiūrys, būdamas tiesaus ir atviro būdo, kaip žmogus, negalėjo išvengti nesupratimų. Prašokęs mokslu ir išsilavinimu daugelį savo bendraamžių, jis nebuvo visų vienuodai vertinamas. Tai žmoniška gvvam esant. Bet jo veikla lietuviybės frontuose, jo lietuviška širdis plakė Lietuvai. Neveltui jis ir buvo ilgamečiu Lietuvai Vaduoti Sąjungos pirmininku. Neveltui jis yra žinomas visai lietuvių visuomenei ne tik kaip pavienių organizacijų veiklus narys, bet stovėjęs kovose už lietuvišką reikalą pirmose eilėse karys.

*

Būdinga Pijaus J. Žiūrio savybė, tai kad jis gyveno nepaprastu prisirišimu ir prisiminimu tėvų žemės vaizdų, kuriuos jis paliko, būdamas 6 metų amžiaus.

Jis, lyg vakar matęs, prisiminavo ne tik tėviškės laukus, bet iki detalių pasilikusį tėviškės vaizdą, su medžiais ir krūmais pakelėse, kur kokia sode obelis žydėjo, kur ir kokios gėlės pievose margavo. Atrodo, mintyse jis siekia ranka nusilaužti žinomo jam beržo šakelę...

Tėviškės vaizdai ir meilė jiems palaikė Pijų J. Žiūrį sunkiame išeivijos kelyje, kėlė jo dvasią, davė jam energijos ir jėgos darbui, kuris iškėlė jį į pirmieji kovotojų už lietuviybę eiles.

Pijaus J. Žiūrio asmuo, jo veikla ir nuopelnai Lietuvai nebus pamiršti nei jo kovos draugų, nei lietuvių visuomenės, kuriai jis buvo tiek pasiaukojęs. Jis nebuvo vienas jų, kurie pranyksta be pėdsakų. Jis — vienas jų, kuris gyvens toliau mūmje savo pavyzdžiu. (J. Č.)

ATVIRAS LAIŠKAS PONUISTASIUI SANTVARUI

Savo pasisakymą "Dirvoje" (1962.8.24) dėl mano pareikštų minčių surištų su ruošiamu Kultūros Kongresu Jūs baigiate sekančiu paragrafu: "Kadangi jo (R. Mieželio) žodis buvo viešas, tegu jis man atleidžia, kad kitas Dirvos red. kolegijos narys taip pat viešai savo nuomonę pasakė".

Visuomet atstovavau ir atstovausiu nuomonei, kad laikraščioje turi pilnai, drąsiai ir atvirai atsispausti skirtingos nuomonės ir pasisakymai. Todėl niekad iš Jūsų nedrįsčiau net ir laukti atsiprašymo už tai, kad Jūs pareiškėte savo skirtingą nuomonę. Nors šiuo atveju aš su ja negaliu sutikti, tačiau esu dėkingas, kad ją paskelbėte, nes tai kaip tik parodo žmonių, nepriklausan-

čių katalikų politiniam blokui, pažūrų platumą ir galimybę turėti bei paskelbti skirtingas nuomones.

Kaip liūdna kontrastą su šiuo faktu galima pastatyti dr. Jono Griniaus idėjinį bičiulį ir jų spaudos laikyseną kai jis savo ideologijos varden degino mirusio lietuvių rašytojo kūrybą. Tuomet nė vienas iš Dr. J. Griniaus bendraminčių nerado moralinio reikalo pasisakyti ir pareikšti jam kaip kad Jūs dabar man, kad aš "bent šiuo atveju nesu parodęs tolerancijos bei pakantos savo artimui". Mano įsitikinimu šis momentas ir išryškina viso mūsų lietuviškojo kultūrinio gyvenimo tragediją.

Nes visa širdimi sutinku su Jūsų kitam straipsnyje išreikšta mintimi: "juk kiekvienas sunykimas yra rūstus ir sunkiai bėpataisomas..." ir noriu ją dar tik truputį pratęsti klausimu, kaip apibrėžti tokius darbus ir žmones, kurie sąmoningai ir sistemingai naikina kūrybą?

Raimundas Mieželis
Chicago

ATITAISSOME

Dirvos Nr. 106 buvo atspausdinta vilkaviškių suvažiavimo

Trys didieji Amerikoje kovotojai dėl Lietuvos laisvės, nuėję jau į amžinybę... Iš kairės inž. Pijus Žiūrys, Lietuvos įgal. ministeris Washingtono P. Žadeikis ir adv. A. Olis.

JO NEBĖRA, BET JIS GYVAS

Šviesiam inž. P. J. Žiūrio atminimui

STASYS BARZDUKAS

Pijaus Jono Žiūrio gyvybės žvakė buvo užpūsta 1962 rugsėjo 18 dieną 2:45 val. po pietų. Pradėjo gesti jau metų pradžioje, kai buvo padaryta operacija, parodžiusi sunkią ir neįveikiamą ligą - vėžį. Grįžęs iš ligoninės namo, pats ligonis vis gyveno viltimi pasiveikti ir grįžti į gyvenimą, kur jis visados buvo gyvas, judrus, veiklus. Be galo stipri dvasia veržėsi į gyvybę, bet silpnas kūnas veržė jos sparnus. Apilankydavo jį giminės ir artimieji. Nematė jo sureizgnavusio, rankas nuleidusio. Bet prastardavo taip pat neturįs jėgų, silpnas. Kūnas ir laikymasis rodė jį iš tikrųjų ligonį esant. Gyvybė terodė judesiai, kuriais taip pat tik silpnai reaguodavo į jo lankymus. Užgeso kartu su pradedančiu rudeniui, kai saulutė savo sutrumpėjusį spindulį slepia ir nuo medžio jau krūta gels tas jo lapas. Jis jau negirdėjo mirties dienos naktį slautusios audros su žaibais ir perkūno trenksmais. Nematė taip pat artimųjų skausmo. Daugiau nieko jau negirdėsi ir nematys. Bet pačios mirties, atrodo, nebijojo. Laikė ją natūraliu, todėl neišvengiamu dalyku. Vydūniškai: kaip šalia šviesos yra tamsa, taip ir mirtis yra ties gyvybe.

*

Vėlonies gyvybės šviesa įsijiežė prieš nepilnus 69 metus - 1893 spalio 16. Lietuvių tautai jį davė kapsų kraštas. Gimė ūkininko šeimoje. Suvalkų Kalvarijai.

metu Chicagoje susitikusių Vilkaiviškio gimnazijos penkių trečios laidos abiturientų nuotrauka, po kuria mano pavardė nepilna ir iškraipyta: išspausdinta Elena Kušinskaitė, o turi būti Elena Kušinskaitė-Songinienė. Prašau neatsisakyti artimiausiame numeryje įdėti šį atitaisymą.

Elena Songinienė
Chicago

jos kalneliais ir javais banguojančioje žemėje jis prakaibėjo lietuviškai ir šią kalbą vėliau išsinešė į platųjį pasaulį. Tai buvo jam jo tėvų ir jo tautos kalba, todėl ją gyvą ir gražią išlaikė. Ją mylėjo ir brangino. Ją ne tik kalbėjo, bet ir rašė.

Suvalkų Kalvarijos pradžios mokykla negalėjo ką daugiau duoti, nes ji buvo anuo metu rusiška ir Žiūrys ją telankė vos vienerius metus. Turėdamas nepilnus septynerius metus, jis kartu su visa savo šeima išvažiavo į Ameriką.

Išvažiavęs namais pat išsivežė kai kuriuos savo krašto žmonių dvasinius bruožus. Derlinga kapsų žemė augino taip pat pasiturinčius žmones. Štai darė juos savarankiškus, pastikindus, išdidžius. Iš kaimo į viešąjį lietuvių tautos gyvenimą jauėjo naujosios tautiškai susipratęsios lietuvių šviesuomenės karta. Jos dirbamas tautos kėlimo bei gaivinimo darbas negalėjo bei atgarsio likti. Jis buvo taip pat jaučiamas kaime. Ne be atgarsio Jui teko taip pat ir jaunajam Žiūriui per jo tėvus ir kitais keliais.

Kas susidurdavo su Žiūriu ir matydavo jį viešumoje reiškiantis, kapsiško pasitikėjimo, savarankiškumo ir išdidumo jame galėjom nesunkiai pastebėti. Žiūrio pasitikėjimas ir išdidumas buvo atremtas į jo atstovaujamą bei ginamą reikalą. Kompromiso jis nežinojo ypačiai Lietuvos ir lietuvių tautos reikaluose.

*

Iš profesijos Žiūrys buvo chemijos inžinierius. Chemijos mokslus jis išėjo Amerikos Syracuse universitete. Kaip profesionalą jį galime pastatyti eilėje tų mūsų šviesuolių, kuriems jų profesija tebuvo priemonė kasdieninei duonai pelnytis, o gyvenimo prasmę ir tikslą jie rado savo tautos ir visuomenės tarinyboje. Tokie buvo daktarai Basanavičius ir Kudirka, kunigai Maironis ir Tumas, teisininkai Smetona ir Biržiška, inž. Vileišis ir kt. Basanavičius pasipuošė tautos patriarcho, Kudirka - tautos kėlėjo, Maironis - tautos atgimimo pranašo, Vileišis - tautos mecenato aureole. Jie skiriasi nuo modernių laikų mūsų šviesuolių profesionalų, kurie šiandien, kaip pastebi J. Aistis, didžiųjų dalimi tėra tik verslo, ne pašaukimo ir pasišventimo žmonės: "Ar nepastebite, kad šiandien kunigas jau tikrai dvasiškis, daktaras tikrai gydytojas, profesorius tik dėstytojas. Žinoma, taip lengviau, taip geriau, bet užtat vis mažiau ir mažiau pasišventimo, be kurių bendruomenė nusigryvena ir nyksta".

Esu pats iš Žiūrio girdėjęs sakant, kad šiuo atžvilgiu jam daugiausia įtakos bus padarę Amerikoje Tėvynės Mylėtojų Draugystės išleisti Dr. Vinco Kudirkos Raštai, ypačiai jo "Tėvynės Varpai", nors jis taip pat skaitė Daktaro Lietuvos istoriją ir kt. mūsų gaivintojų kūrinius. Kudirka

kalte kalė lyg varpo dužiais: "Inteligentai pasidalino į dvi dali. Gausingesnieji tarė mažiau gausingiesiems: Tegul jūs kūną spaudžia vargas, tegul jūs dvasią drasko rūpesčiai, tegul jūs padu kaitina bambuko smūgiai... tuščia jūs! Kad tik mums būtų ramu, sotu ir šilta, U ta ta ta!"

Žiūrys negalėjo būti gausingiesnių eilėse. Jis buvo pašaukimo ir pasišventimo žmonių eilėse: reikėjo kovoti už Lietuvą - kovoj, reikėjo vadovauti - vadovavo, reikėjo Ameriką pervažiuoti su prakalbomis - važiojo, reikėjo aukas rinkti - rinko, reikėjo aukoti - aukojo (ne kartą net pats pinigų stigdamas!). Jį matėme dirbant Tėvynės Mylėtojų Draugystėje, Susivienijime Amerikos Lietuvių, Amerikos Lietuvių Tautinėje Sandaraj, Lietuvai Vaduoti Sąjungoj ir kit. organizacijose. Lietuvos laisvės bylos reikalais jis lankėsi Washingtono ir San Francisco mieste. Jo dėmesio nestigo lietuvių koncertams, vaidinimams, dailės parodoms ir kt. parengimams. Jis mums sakydavo rūpintis šeštadieninėmis lietuviškomis mokyklėlėmis, nes jų reikia lietuvių ateiviai. Aukodavo joms išlaikyti.

*

Žiūrys Amerikoje augo ir bren-damasis lietuvių tautos reikalo katalikybės kovų laikais. Abi pusės tvirtinosi savo apkasuose ir savo priešininkams nugalėti nesigailėjo nieko - aštrumų, šurkš-tumų, piktų žodžių. Žiūrys negalėjo likti nuošaliai nuo šių kovų. Jis maišosi pačiuose jų sukuriuose. Lemiamos įtakos čia jam turi dr. J. Šliupas ir kt. laisvamanybės skelbėjai bei nešėjai. Jei, mums, nepriklausomos Lietuvos augintiems, dr. Šliupas, dr. Kudirka ir kt. kairiojo sparno veikėjai daugiau ryškėja kaip tautiniai kovotojai, priimami ir gerbiami visos tautos, tai Amerikoje skirtingai ligi šiol randame žymiai ryškesnius. Kovojančioji laisvamanybė čia kam vis tebėra religija. Jos ligi savo gyvenimo pabaigos tebesilaikė ir Žiūrys. Jis laisvamanių ir mirė. Tai ne priekaištas. Tai konstatavimas fakto. Tai taip pat viena iš priežasčių, kodėl Žiūrys pagal savo tautinius nuopelnus nesinaudojo Amerikoje kitų pripažinimo, vertinimo ir pagarba. Mūsų pačių pasistatytos sienos ne taip greit ir lengvai išgriaunamos.

Politiniais savo įsitikinimais

Žiūrys rado vietą Amerikos ir Lietuvos tautininkų eilėse. Anksčiau buvęs aktyvus, paskutiniaisiais metais didesnio aktyvumo jau neberodė. Į priekį iškilo nauji žmonės, pačioje veikloje taip pat pasirodė naujų jos atspalvių. Švelnėjo arba ir visai nyko aš-trumai. Keliais atvejais stipriau viešai pasisakęs, toliau tilo, nes pajuto, kad kitais laikais taip pat reikia kitos dvasios bei kalbos.

Atviromis akimis žiūrėjo į laikų tėkmę. Visuomeninių bei organizacinių atžvilgiu Lietuvių Bendruomenė, jungianti lietuvių be jų pasaulėžiūrinių ir srovinių skirtumų didiesiems uždaviniais - Lietuvos laisvės kovai ir lietuvių bei Žiūry rado supratimo bei pritarimo. Jis matė, kad didelės naštos keliamos ne paskirų lietuvių, ne atskirų jų grupių grupelių, bet visų ar daugelio rankomis. Todėl aktyviai rėmė Bendruomenę ir dėjos į jos darbą. Iš pradžių veikė apylinkės valdyboje, vėliau trejus metus ir centro valdyboje. Bendraisiais klausimais visi čia rasdavome taip pat ir bendrą kalbą. Jungė ta pati Lietuvos meilė ir tie patys rūpesčiai, lietuviškas gimus, lietuviškas liktis. Pažymėtina taip pat Žiūrio veikla ir Clevelando lietuvių radijo klube, kur gražiai sutarė su šio klubo vedėju J. Stempužiu, nors ir čia vienas buvo "senasis", kitas "naujasis" lietuvis. Jungė gimtojo žodžio ir lietuvių dainos meilė. Ši meilė Žiūrį taip pat paskatino kartu su kitais patriotais iš Vokietijos į Clevelandą atsikviesti ir Čiurlionio ansambli. Lankydavosi ansamblio koncertuose ir dalyvaudavo komitetuose, ansamblio koncertus rengiančiuose, net jiems pirminkaudamas.

Žodžiu, Žiūrys buvo patriotas ir tai didelis Lietuvos patriotas.

*

Ypačiai mielas ir malonus buvo asmeniniuose santykiuose. Iš mano žmonos pusės giminiavomės ir nuolat susidurdavome posėdžiuose, parengimuose, pobuviuose ir kt. progomis. Ne be to, kartais savo papratimu pašukuodavė dėl įsitikinimų bei srovinių skirtumų, bet niekad nė viena pusė nepertempdavome stygos, tad santykiai ir likos visą laiką atviri ir nuoširdūs. Jautėm jį turint gerą ir jautrią širdį, plankančią didžiuoju žmoniškumu. Dėl to jis suprato mus, mes - jį.

Niekados nepamiršome ir nepamiršime jo namų, kurie tremtinių kraustymosi metu buvo pavirtę lyg ir kokia "pereinamąja stovykla". Mums su Staniškiais atvykus iš Vokietijos, prie jo stalo kartu sėsdavome 18 žmonių! Vieniems radus darbus ir išsikėlus, čia glausdavosi kiti. Siųsdamas galybė siuntinėlių į Vokietiją, visiems atvykusiems rado vietos atsigulti ir maisto pasisotinti. Deja, ne visi lygiu dėkingumu atsimokėjo jam!

Taip pat žinom, kad jis rūpestingai geras buvo a.a. savo tėvams ir liekančiai jo liūdinčiai savo žmonai. Vaikų atžvilgiu rodė kaip kurio griežtumo. Stovėdami amžinybės slenksty ir sakydami jam paskutinį su diev, neapsirikdami apie jį galim pasakyti: jo mūsų tarpe jau nėra, bet jis lietuvių tautai ir Amerikos lietuvių išeivijai bus gyvas, nes gynė jos teises ir laisvę, ieškojo tiesos, norėjo gėrio. Tuo jis didis ir nepraieinamas.

* KAI KURIE VAK. BERLYNO GYVENTOJAI, siuntę maisto siuntinius giminiams į Rytų Vokietiją, padėkos korteles gauna... iš Kubos.

* PRANCŪZŲ SPAUDA REIŠKIA NUOMONĘ, kad Chruščiovas turi karštas manieras, bet šaltą galvą. Jis niekad nepradėtų atominio karo, kad išgelbėjus Castro režimą Kuboje.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiemis savo taupytojams išmokėjome kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

CleveLoans

HOME • AUTO • BUSINESS • PERSONAL

LET US
HELP
YOU

70 CONVENIENT, COMPLETE BANKING OFFICES

Dalis Santaros suvažiavimo dalyvių paskaitos metu.

AKTUALUS SANTAROS SUVAŽIAVIMAS

Devintasis metinis Santaros suvažiavimas, įvykęs Tabor farmoje, rugsėjo 7-9 dienomis, pasirodė veiklos platumu. Kasmet dalyvauja šiuose suvažiavimuose pažino juos kaip įdomius savo paskaitomis ir tradiciniais literatūros vakarais. Bendrai, dalyvavusieji skaitydavo šiuos suvažiavimus gyvosios lietuviybės apraiškomis. Tačiau, šis suvažiavimas skyrėsi nuo ankstyvesniųjų nes buvo ypač užsidegęs lietuvių gyvenimo aktualijomis.

J. Bačiūnui atidarius suvažiavimą, sekė "Aktualių ir kontraversinių temų" symposiumas. Moderuojant V. Gegevičiūtei, pirmąją temą "Lietuvių kongresas ir susiję problemos", pristatė Dr. Henrikas Nagys. Šios temos aktualumas buvo aiškiai įrodytas netik karštomis filisterių diskusijomis, bet ypač gausiais studentų pasisakymais. Jie visi norėty kongresą matyti kaip didžiausią įvykį mūsų lietuviškame gyvenime, kongresą kuris reprezentuotų visą lietuvių visuomenę, kongresą kuriame pagrindinis kalbėtojas suprastų Amerikos bei Kanados lietuvių gyvenimą, nes tik toks kalbėtojas galėtų pristatyti ateities gaires. Deja, kaip Dr. Henrikas Nagys pastebėjo, antrojo Kultūros kongreso planavimas bazuojasi pereito kongreso ydomis. Tuo pačiu, Dr. V. Kavolis pastebėjo, kad ruošiamam Kultūros kongrese jaunoji

karta nėra atstovaujama kaip pilnateisė. Čia buvo kalbama ne apie studentiją, bet apie jaunąją kartą, kuri davė didžiausią įnašą gyvenimui lietuvių. Dr. Henrikas Nagys pabrėžė, kad be kitų, Kultūros kongresas turėtų pristatyti švietimo situacijos koordinavimą. Bendrai, reikėtų išsamios sąžinės sąskaitos ir išlaikyti kas dar yra gyva, o tą įvykdyti reikia tikrai kvalifikuotų dviejų pagrindinių kalbėtojų. Tačiau antrasis Kultūros kongresas kol kas yra tokiam stovyje, kad nėra nieko kas jį padarytų tikrai aktu, reprezentacinį ir pajėgų analizuoti lietuvių išeivijos veiklą, bei pristatyti ateities gaires. Taipogi, dabar jau pervėlu daryti pakeitimus, nes nebebus užtenkamai laiko kalbėtojams tinkamai pasiruošti. Tad suvažiavimas priėmė rezoliuciją:

Kad Kultūros Kongresas turi būti atidėtas nes nebūdamas reprezentacinis jis negali vadintis JAV ir Kanados Kultūros Kongresu ir jo planavimas atiduotas kompetetingesniai organui, tai yra, Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybai.

Antroji tema "ALT ir lietuvių politinis gyvenimas", pristatytą V. Adamkavičiaus, po karštų diskusijų, taipogi baigėsi suvažiavimo priimta rezoliucija:

Pirma, kad suvažiavimas

skatina jaunąją kartą lietuvių politinė veiklon ir antra, kad suvažiavimas remia Santaros-Sviesos Federacijos paduotą prašymą būti priimtiems į ALT, prašyda-

Tabor Farm savininkas J. Bachunas su Santaros filisteriais R. Mieželiu (kairėje) ir dr. Inž. Z. Rekašium. V. Vepšto nuotraukos

mi kiek galint greito ir teigiamo sprendimo.

Tik trečioji tema "Kultūriniai santykiai su kraštu", kurią pristatė Dr. V. Kavolis, nesulaukė bendro sprendimo.

Po symposiumo, susilaukusio tiek karštų diskusijų ir pritarimo iš suvažiavimo dalyvių, buvo ryškiai pakaita vakare klausytis Birutės Vaitiekūnaitės pokalbio apie šokio meną. Nuo klasikinio baleto iki modernaus šokio, buvo plati temos apimtis, dažnai sustojant ties ryškiais asmenybėmis šio meno srityje ir pavyrinant humoristiniais pavyzdžiais.

Tolimesnėje penktadienio vakaro programoje, Dr. Henrikas Nagys ir R. Vežys smagčiojo humoristinius eilėraščius mūsų visuomenininkam. L. Mingėlaitė, išraiškos šokiu interpretavo Berthold Brecht "Trijų skatų" operos ištrauką, kuri buvo Dr. J. Kaupo išversta į lietuvių kalbą. Birutė Vaitiekūnaitė pasirodė su laisva šokio interpretacija paskatindama ir visus suva-

žiavimo dalyvius toliau pasirodyti su savo laisvomis šokio interpretacijomis.

Šeštadienis, antroji suvažiavimo diena, prasidėjo su Dr. V. Sruogienės sentimentalio žodžiu apie mirusiojo universiteto rektorius ir Nepriklausomybės Akto signataro prof. Mykolo Biržiškos gyvenimą ir darbus.

Antroji šeštadienio paskaita, Br. Vaškio buvo ypatingai išsamiai paruošta, su daug vaizdžių pavyzdžių. Prelegentas kalbėjo apie "Naujas apraiškas Sovietų literatūroje". Paašikėjo, kad ypač jaunieji sovietų rašytojai pradeda nusisukti nuo kolektyvizmo ir krypti didesnę dėmesį į asmenišką problemas, kolektyvą arba žodį "mes", vis dažniau pakeičia "aš", "jus", pakeičia su "tu". Jaunimas nori būti žmonėmis, svajoja apie meilę, pinigus, tiesą. Jaunuoliai daž-

kaltindami, turėsime efektyvesnę opoziciją komunizmui? Ir visiems klausimams prelegentas pastebėjo, yra tik vienas atsakymas, būtent, mums reikia ne reakcionieriškos veiklos išeivijoje, bet pirmiausia visuotinės sąžinės sąskaitos ir tada pažangių darbų.

Šeštadienio tradicinis literatūros vakaras šiais metais skyrėsi nuo praėjusių tuo, kad jame nebuvo mūsų draugų rašytojo A. Škėmos, Juditos Audėnaitės ir Jurgio Jaks-Tyro, o buvo tik mūsų žuvusiems draugams minėjimas, kurį pravedė Dr. Henrikas Nagys. Gedulingai muzikai palydinti girdėjome gyvą A. Škėmos balsą. Nors juostelės žodžiai buvo kiti, bet nevienam pereito suvažiavimo dalyviui ausyse skambėjo A. Škėmos paskutinio eilėraščio žodžiai "Yra didelės naktys ir nėra manęs". D. Mackuvienė minėjimą baigė nepaprastai puikiai, skaitydama "Giesmę" iš A. Škėmos Čelestos.

Literatūrinėje dalyje savo poziciją skaitė Dr. Henrikas Nagys. Dr. J. Kaupas skaitė ištrauką iš novelės. Liūdną Sutema skaitė ketletą savo eilių ir A. Mackus, aktorius gabumais, perskaitė ištrauką iš savo tikrai stiprios poemos "Augintiniai".

Sekmadienį, paskutinėje suvažiavimo dienoje, Algimantas Mackus davė faktišką ir detalią suvažiavimo paskaitą apie "Artaud ir Berthold Brecht kaip įvadą į absurdo teatrą".

Tačiau suvažiavimo aprašymas nebūtų pilnas, jei nebūtų įtraukti kursai, kurie visuomet vyksta prieš suvažiavimą ir yra organiškai susiję su pačiu suvažiavimu. Šiais metais kursų pravedė Dr. Henrikas Nagys, pavadindamas juos lituanistiniais kursais. Kelias dienas iš eilės buvo diktuojama lietuvių literatūros vystymasis ir įvairios apraiškos. Vakaraš buvo skaitoma ištrauka iš lietuvių bei pasaulio prozos ir poezijos.

Vincas Trumpa kursų metu plačiai kalbėjo apie "Reviduotinus Lietuvos Istorijos klausimus". Bendrai, reikalingumas patikslintų skirtingų pažiūrų į mūsų dabartinę lietuvišką veiklą, kartojosi per visą suvažiavimą. Aiškėjo reikalingumas visuotinės sąžinės sąskaitos, kuri savaime pakeistų pažidras jei tik ją atliekant būsimie teisūs sau ir tik tada galėsime laukti pažangių darbų.

Vanda Gegevičiūtė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vneshepošil'torg
SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplinkykite jums artimiausią skyrį:

• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
• BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-8808
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street	WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	VI 1-1068
• DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W.	GL 8-2256
• HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue	CH 6-4724
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
* YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave.	RI 3-0440
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street	FO 3-8569
• NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street	CH 3-2583
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.	LO 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave.	PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street	HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2868
• VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.	

Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Vertė J. P. Palukaitis

(66)

Reinoldas pajuto, kaip jo širdis krūptelėjo ir jo veido oda įsitempė. Dieve, kaip gi atsitiko, kad jie visai nepagalvojo apie tokią savaime suprantamą apsaugos priemonę! O kas dabar? Jų pistoletai — tai buvo vienintelė galimybė, pistoletai ir komendantas įkaitu! Jo ranka jau pajudėjo, bet tuo metu pasigirdo Janscio žodžiai; pastarojo balsas rodė nepaprastą pasitikėjimą savimi, ir jo veide nebuvo pastebima nė mažiausio nerimo pėdsako.

— Bet labai prašau, pone komandante! Tokio svarbaus kalinio, kaip profesorius, atveju? Tai juk savaime suprantama.

— Taip? Na, jeigu taip, tai galiu telefoninį pasikalbėjimą sutaupyti, — nusišypsodamas pasakė komendantas, ir Reinoldas pajuto, kaip jo įtempti raumenys atslėjo, viduje kylant mišiniškam palengvėjimo jausmui. Ir taip jis palaipsniui pradėjo suvokti, iš kokio medžio drožtas šis Janscis; prieš tą vyrą net jis buvo žalias pradžiamokslis.

Komendantas paėmė lapą popieriaus, kažką jame parašė ir prispaudė tarnybinį antspaudą. Jis spustelėjo

skambutį, perdavė pasiuntiniui raštiškąjį įsakymą ir rankos mosteliu vėl išsiuntė vyrą pro duris.

— Prašyčiau trejetą minučių palaukti, mieli ponai, ilgiau tikrai nenusitęs.

Nenusitęsė nė trijų minučių, užtruko tik trisdešimt sekundžių, ligi durys atsidarė, ir jos atsidarė įleisdamos ne Jeningą, bet keletą sargybinių, kurie su šūviu paruoštais šautuvais pribėgo prie Janscio ir Reinoldo, juodu, vis dar apsaugusius apgaulingą saugumą, pagriebė ir pririšo prie kėdžių, jiems net nespėjus tikrai suvokti, kas iš tikrųjų atsitiko. Komendantas kraipė galvą, į juos žiūrėdamas su pasigailėjimo pilna šypsena.

— Atleiskite dėl to apgaulingo manevro, mano ponai. Toki dalykai niekada nėra malonūs, tačiau šiuo atveju jie buvo neišvengiami. Raštas, kurį neseniai pasirašiau, buvo ne paleidimo pažymėjimas profesoriui, bet įsakymas jus areštuoti.

Jis nukėlė nuo nosies akinius be rėmų, pašluostė jų stiklus balta nosine ir tarė atsidusdamas:

— Kapitone Reinoldai, tamsta esi nepaprastai atkaklus jaunuolis.

AŠTUNTAS SKYRIUS

Reinoldas pirmąją akimirka buvo visiškai suparalizuotas išgąščio. Jis nieko neįtardė, visiškai nieko, lyg metalinės grandinės, kuriomis rakino jo rankas ir kojas, būtų atėmusios reagavimo galią. Tačiau po to iš lėto atėjo nustebimas, kad tai jam čia atsitinka jau antrą kartą, ir tas nustebimas palaipsniui virto karčiu, nepakeliamu pažinimu, kad jie įžengė į spąstus, kad komendantas juos visai lengvai apgavo ir įveikė, ir kad jie dabar tapo kalininiais laisvijo Szarhazos kalejimo, iš kurio, jei iš viso, teisėtų tik pilki, neatpažįstami savęs likučiai.

Jis pasižiūrėjo į Janscį, norėdamas pamatyti, kaip senesnysis žmogus priėmė tą traukinantį smūgį, kuris galutinai sužlugdė visus ju planus ir prilygo mirties.

sprendimui. Jis norėjo pamatyti, kaip į tai reagavo Janscis, tačiau kiek galėjo nustatyti, Janscis visiškai nereagavo. Jo veido išraiška buvo nepasikeitusi, ir jis stebėjo komendantą susimąstymo pilnu, tiriančiu žvilgsniu, apie kurį Reinoldas turėjo pagalvoti, kad jis buvo keistai panašus į tą žvilgsnį, kuriuo komendantas stebėjo Janscį.

Kai paskutinė grandinė buvo pritvirtinta prie kėdės kojos, komandos vadas nukreipė klausiamą žvilgsnį į komendantą. Šis mostelėjo ranka.

— Baigta? Ar juodu patikimai prirakinti?

— Visiškai.

— Gerai. Dabar galite eiti.

Vyras lūkuria.

— Jie yra pavojingi žmonės...

— Žinau, — kantriai atsakė komendantas. — Ar manote, kad priešingu atveju aš būčiau šaukęs tokią gausią komandą jiems areštuoti. Tačiau dabar jie grandinėmis pritvirtinti prie kėdžių, kurios tvirtai prirakintos prie grindų. Dabar jie tegali išgaruoti tik dujų pavilale, o to mažiausiai tenka laukti.

Jis palaukė, kol durys buvo uždarytos, sunėrė savo mulkias rankas ir toliau kalbėjo tuo pačiu ramiu tonu:

— Taip, mano ponai, tikrai nepalyginama akimirka:

britų slaptasis agentas, įkliuvęs dėl savo paties žodžių — juostos pakartojimas laudies tribunole, pone Reinoldai, tikrai sukels tarptautinę sensaciją, — ir visų bijomas sėkmingiausios antikomunistinės grupės Vengrijoje vyriausiasis vadas — ir abu vienu šūviu. Tačiau mes negaišime, džiūgaudami dėl to laimėjimo; tai būtų grynas laiko eikvojimas, kvailių ir silpnapročių pasilinksminimas. — Jis truputį nusišypsojo. — Tiesa, užsiminus silpnapročius — man tikrai malonu turėti reikalą su inteligentiškais žmonėmis, kurie paklūsta neišvengiamai situacijai ir yra pakankami realistai, nepradėdami kumščiais daužyti krūtinę, kad įrodinėtų savo nekaltybę, kaip dažnai tokiais atvejais atsitinka.

(Bus daugiau)

DAILININKAS INDIVIDUALISTAS LIUDAS VILIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

lų pastatymo. Buvo aktyvus Formos būrelio narys, to būrelio, kuris vėliau davė pajėgiausius mūsų dailininkus ir kur atsirado užuomazga mūsų moderniam menui reikštis, iliustravo pasąkas Spaudos Fondo lei-

dail. L. Vilimas padarė savo karjeroje staigų ir didelį šuolį pirmyn. Cincinnati mieste, didžiausioj krautuvėj Pague's jis gavo display (dekoravimo) direktoriaus vietą, į kurias pretendavo virš 20 iš visos Amerikos kandidatų. Ir šiose naujose pareigose yra pasiekęs pa-

sakingos pareigos jo gyvenimo darbotvarkę labai apkrėvė ir jam lieka labai mažai laiko laisvai kūrybai.

Dail. L. Vilimas yra tipingas ekspresionizmo atstovas, labai įvairus temomis ir nuolatinio ieškojimo naujų formų savo kūrybinei vaizduotei išreikšti. Kiekvienas naujas paveikslas, naujas jo kūrinys — yra kartu ir naujas dail. Vilimo kūrybos pavyzdys, kurį jis bando individualiai ir savaip išspręsti kūrybinį savęs supratimą. Pav. paveikslai, Madona, Kūrėjas ir Malda — tai figurinės kompozicijos, vaizduojančios dalį Lietuvos, jos žmonių su nuolatinėmis kovomis ir kančiomis, čia nėra realistinės formos — dailininko svarbiausias tikslas duoti nuotaiką.

Bene įdomiausią jo kūrybos dalį sudaro Metų ciklas: pavasaris, vasara, rudenio ir žiema, kur dailininkas abstrakčia forma sprendžia metų laiko nuotaikas. Atrodo, tai pirmas bandymas dailėje spalvomis spręsti abstrakčius dalykus. Jam pasiekus aukštą spalvų derinimo kokybę — šis bandymas yra ne tik įdomus, bet ir labai vykęs. Jis savo naujose kūriniuose bando su-

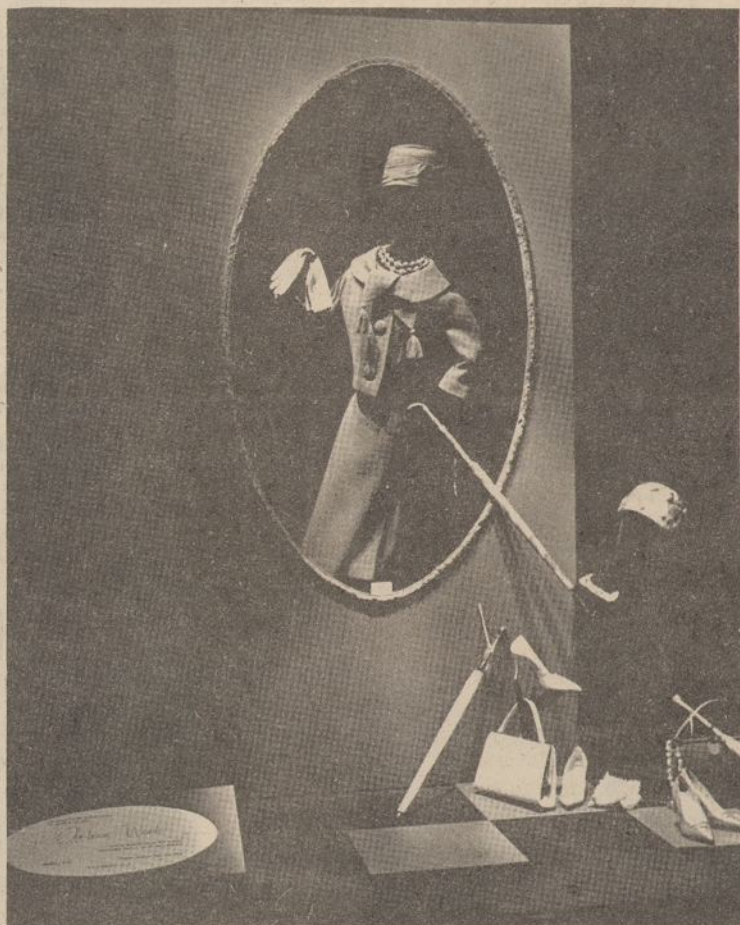

Pogue's kompanijos prezidentas J. Petty įteikia dail. L. Vilimui 200 dol. premiją, kurią jis laimėjo vitrinų dekoravimo konkurse. Per paskutiniuosius metus L. Vilimas yra laimėjęs apie porą dešimčių tokių premijų.

diniams ir dalyvavo tuo metu meno parodose. 1938 m. išvyko į Vieną pagilinti studijų, ypač dekoratyvinę sritį. 1940 m. su rež. Miltiniu įsteigė Panevėžio dramos teatrą, vėliau persikėlė į Vilnių, kur Vilniaus Meno Akademijoje dėstė tapybą. Iš čia atsirado Vakarų Vokietijoje, visą laiką skirdamas kūrybai. Prieš persikeliant į Ameriką buvo vienas iš pagrindinių organizatorių pirmos meno ir dailės parodos Amerikoje, kuri įvyko New Yorke ir kuri, dėl čia parinktų patalpų ir pačios parodos pobūdžio, vėliau sukėlė nemažų kontraversijų. Apsigyvenęs Rochesteryje surengė savo kūrinių parodą, turėjusią didelį pasisekimą ir meno žinovų įvertinimą. Taip pat, gyvendamas Rochesteryje, aktyviai reiškėsi visuomeniniame ir kultūriniame lietuvių gyvenime.

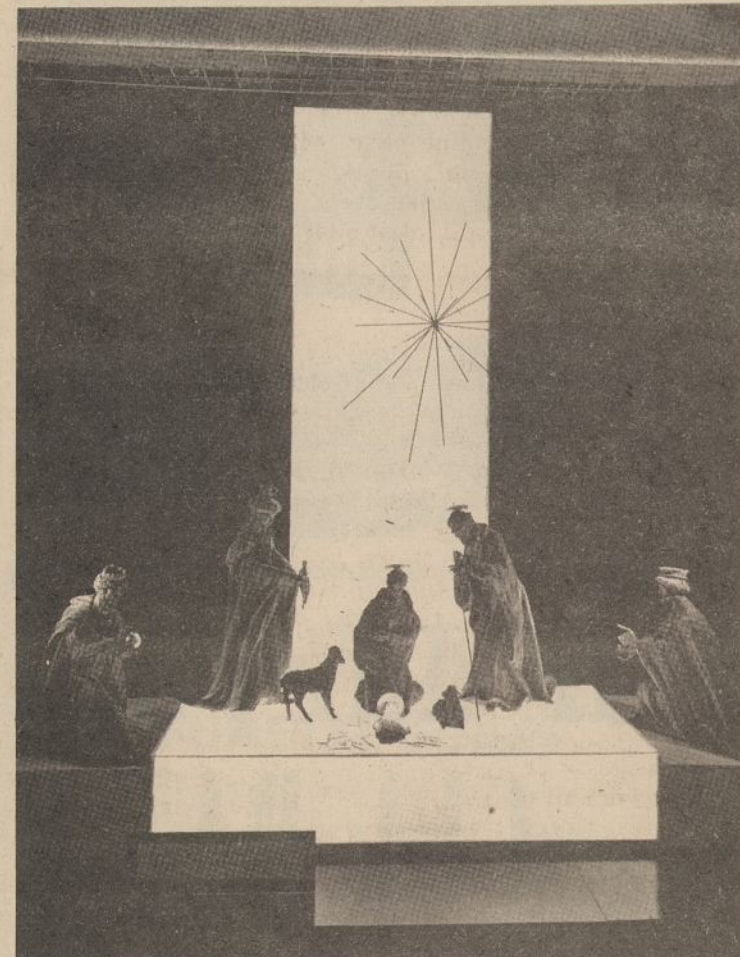
Tačiau paskutiniu metu, dail. L. Vilimo vardas buvo rečiau minimas spaudoje, jo paveikslai rečiau pastebimi parodose, lyg atrodytų, kad mūsų dailininkas pasiėmė "atostogų", ar ruošiasi naujam pasirodymui, nes kas pažįsta dail. Vilimą, jo neramią dvasią ir aktyvumą, vargu galėjo patikėti, jog iš tikrųjų jis nusprendė pasilsėti. O tos tylos paslaptis buvo tokia. Prieš keletą metų, niekam nepastebint,

žymėtinų laimėjimų. Pereitais metais jis laimėjo visoje Amerikoje langų dekoravime pirmąją premiją. Be abejo, šios naujos ir at-

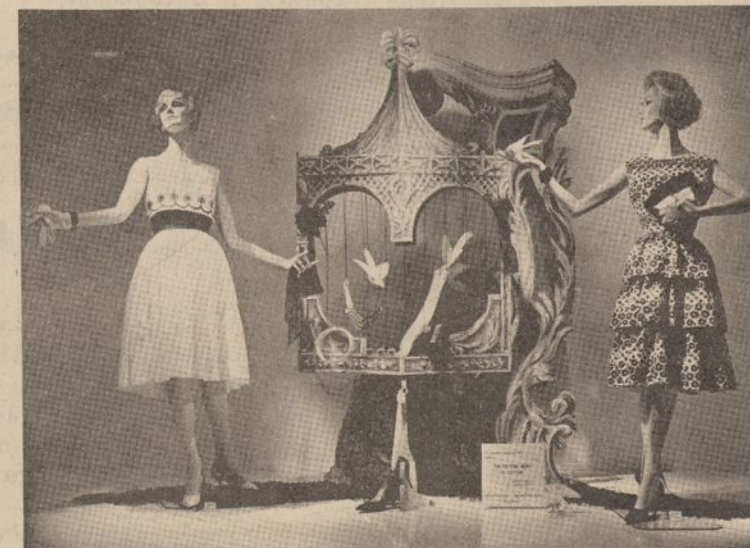

Už šią elegantiškai išdekortuotą Pogue's krautuvės vitriną praitais metais L. Vilimas laimėjo visos Amerikos vitrinų dekoravimo pirmąją premiją, plačiai tai atžymint profesinėje spaudoje, kad jis yra lietuvis dailininkas. Konkurse dalyvavo iš visos Amerikos 85 dekoratoriai dailininkai (displaymen).

jungti realybę su abstrakcija. Po visų kitų dailėje epochų, tai lyg grįžimas prie žmogaus. Ekspresionizmas ir fovizmas spalvų garbei atsisakė visko. Spalvų harmoniją jiems pavyko išvystyti į aukštą laipsnį, bet buvo užmirštas žmogus. Abstraktinis menas irgi nuėjo tuo pačiu keliu, net vi-

Kasmet Kalėdų švenčių proga dail. L. Vilimas turi vitrinas išdekoruoti kalėdinių švenčių nuotaikoje, kuriomis būna labai sužavėti Cincinnati miesto gyventojai.

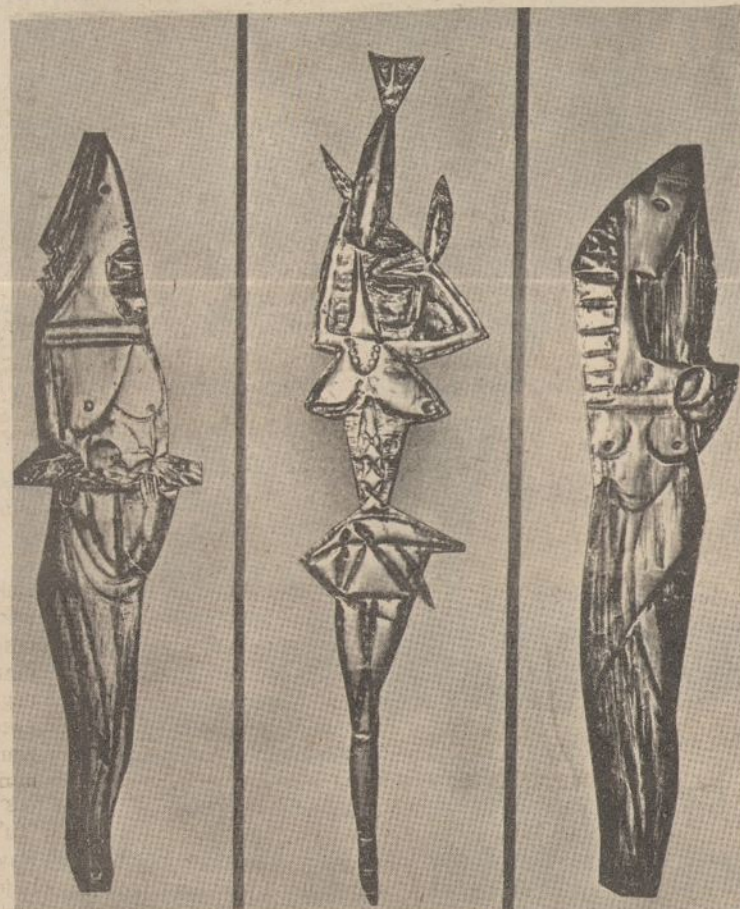

Viena Pogue's kompanijos krautuvės vitrina, dail. L. Vilimo dekoruota. Kas savaitę jis su savo pagalbininkais, kurių yra apie dešimt, turi pakeisti keliasdešimt vitrinų dekoracijas ir jo žinioj yra visos vidaus krautuvės dekoracijos. Pogue's kompanija dekoravimo išlaidoms kasmet skiria ketvirtį milijono dolerių.

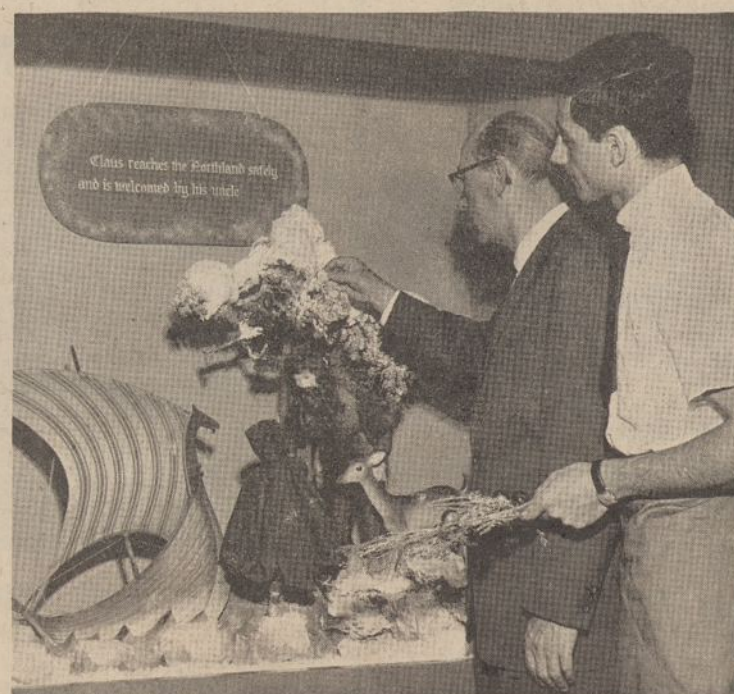
LIUDAS VILIMAS

Partizano mirtis (aliejus)

LIUDAS VILIMAS

Pariso sprendimas (minkštame metalė)

Dail. L. Vilimas, stebint asistentui, uždeda "paskutinį teptuko brūkšnį" savo kūriniui. Šiame darbe jam daug padėjo teatro dekoravimo studijos Vienoje. Šioj srityj jis rado daug bendro. "Vietoj aktorius aš turiu manekėną, bet išpildymas gali būti taip pat dramatinis, kaip ir teatre", sako L. Vilimas.

sai paneigdamas formą. Dail. L. Vilimui pasukus šiuo nauju keliu — yra nemaža davinių, kad jis šioje kryptyje gali daug įdomių spalvinių sprendimų savo kūrybinį aš išreikšti bei žiūrovų skonį nustebinti.

Jei kuris meno kritikas bandytų dail. Vilimą priskirti kuriai nors grupei — jam sunkiai sektųsi. Kiekviename jo paveiksle mes rastume visų mokyklų, visų epochų atspindžių, bet kartu neprimenančius nė vieno stiliaus. Dail. L. Vilimas yra savitas, lietuviškas, nuolat ieškas ir progresuojąs dailininkas.

Linkėtina, kad šios suaktyvės jam būtų ne tik

laiptais, iš kurių jis ir jo gerbėjai žiūrėtų į ilgą ir turiningą kūrybinių laimėjimų kelią, bet taip pat išeities tašku naujiems pasiekimams taip įdomioj ir vis naujoj dail. Vilimo kūryboje.

Niekas neabejoja, kad po kiekvienos ilgesnės ar trumpesnės tylos — dail. L. Vilimas ruošia naują siurprizą jo kūryba besidominančiai visuomenei. Sėkmės!

Henrikas Žemelis

DETROIT

Jaunimo choras pradeda darbą

Detroito jaunimo choras savo darbą pradeda linksmavakariu, kuris įvyks rugsėjo mėn. 29 d., šeštadienį, 8 val. vakare.

Į chorą galima įsiregistruoti linksmavakariu metu ir kiekvieną dieną iki spalio mėn. 7 d. telefonu CR 8-2436. Buvę choristai ir choristės savo registraciją galės atnaujinti per šokių ir pirmosios repeticijos metu, kurį įvyks spalio 7 d.

Taip pat buvę choristai prašomi pasikviesti savo draugus ir drauges ir į šokių ir į chorą.

Linksmavakaris yra ruošiamas Birutiečių ir Tėvų Komiteto. Įėjimas yra visiems nemokamai.

Tat iki pasimatymo jaunimo linksmavakaryje.

St. Slizys

ATSIŪSTA PAMINĖTI

* "MŪSŲ VAIKAS" naujas Amerikos Lietuvių Montessori d-jos leidinėlis, skirtas Maironio Metams paminėti. Leidinys neperio dinis, susideda iš 22 lapų, viršelį dail. A. Varno, redagavo S. Vaišvilienė. Leidinėlių galima užsisakyti šiuo adresu: "Mūsų Vaikas", 7724 So. Albany, Chicago, Ill., Prisiunčiant auką \$1,00.

* EGLUTĖ — vaikų laikraštėlis pasirodė rugsėjo laida. Žurnalą mūsų jauniems leidžia Lietuvių Kultūros Institutas. Redaguoja N. P. Marijos Seserys Putname.

Turinyje apstu pasiskaitymo eiliuotais ir neeiliuotais žodžiais apsakymų, pasakų, Lietuvos istorinių asmenybių ir vaizdų. Žurnalas gausiai iliustruojamas prietaikytais piešiniais ir nuotraukomis.

Tėvai turėtų nepagailėti 4 dol. metams ir žurnalą užsiprenumeruoti savo mažiesiems, suteikiant jiems įdomios medžiagos gražia lietuviška kalba.

**KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!**

Lietuvių respublikonų susirinkimas Chicagoje

Artėjant lapkričio mėnesio rinkimams Amerikos Lietuvių Respublikonų Lyga Illinois planuoja sustiprinti savo veiklą paremiant lietuviams palankius kandidatus į JAV Senatą, Kongresą bei kitas vietas.

Pirmasis poatostoginis Respublikonų Lygos susirinkimas šaukiamas rugsėjo mėn. 27 d. (ketvirtadienį) 8 val. vakare Marqueto patalpose, 6755 So. Western Avenue. Tikimasi jog jame dalyvaus nemažas skaičius lietuvių respublikonų.

Susirinkimo pagrindinius svečius Ernest E. Michaels, respublikonų partijos kandidatas į JAV Kongresą iš trečiojo Illinois kongresinio distrikto. Tretytis distrikto savo ribose turi lietuvių gausiai apgyventą Marquette Parko koloniją, todėl mūsų balsai gali turėti nemažos reikšmės nulemiant rinkimų rezultatus, ypač kai po pereinamųjų buvo pakeistos šio distrikto ribos išjungiant iš jo eilę rajonų rytinėje Chicago dalyje apgyventų daugiausia negrų.

Ernest E. Michaels

Ernest E. Michaels yra garbios Chicago Bridge and Iron firmos prezidentas, daugelio biznio ir inžinerijos organizacijų aktyvus narys, Chicago Ekonominio ir Kultūrinio Išsivystymo komiteto narys, priklauso Amerikos Legionui ir t.t.

Pasikalbėjus su juo jaučiasi,

kad jis yra gerai susipažinęs su pavergtųjų tautų problemomis ir tikrai aktyviai remia lietuvių pasitangą išskirti Lietuvos okupacijos reikalus.

Ernest E. Michaels yra pasiryžęs visomis išgalėmis atstovauti Trečiojo Distrikto rinkėjų pageidavimus JAV Kongrese. Jo programos pagrindus sudaro kovą prieš tarptautinį komunizmą, prieš nekontroliuojamą centrinės Federalinės valdžios augimą, už žemesnius mokesčius ir už platesnę laisvę žmonėms.

Išrinkę Ernest E. Michaels į JAV Kongresą tikrai turėtume stiprų atstovą ir artimą bičiulį. Todėl Lietuvių Respublikonų Lyga jau dabar kviečia lietuvių aktyviai įsijungti į rinkiminę akciją ir atėjus lapkričio 6 dienai balsuoti už Ernest E. Michaels.

Į rugsėjo 27 dienos susirinkimą kviečiami atvykti visi lietuvių, kurie rūpinasi tinkamu mūsų reikalų atstovavimu Washingtone ir norėtų artimiausius susipažinti su Trečiojo Distrikto kandidatu Ernest E. Michaels.

Raimundas Mieželis

* PRUDENCIJA BIČKIENĖ, Chicago Lyric Opera solistė, sutiko padainuoti keletą arijų ir pademonstruoti jai E. Tutlienės pasidūrus rūbus rugsėjo 30 d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

• Juozas Bubelis, 6423 S. Wood St., tel. PR 8-1370, išrinktas L. V. S. "Ramovė" Chicago skyriaus pirminku. Buvęs pirm. Jonas Gaizutis, išrinktas į Centro Valdybą.

• Bronė Paplėnienė išplatino Prez. A. Smetonos monografiją šiems asmenims:

Garbės prenumeratą: M. ir A. Dausams, E. ir J. Vilučiams, E. ir K. Matučiams, J. Jokubauskienei ir B. Paplėnienei.

Prenumeratas: J. Daunorienei, Br. Keturakiui ir A. Vaitkui.

DIRVA METAMS
IO DOLERIU

BOSTON

• Ignas Vilėniškis, jr. baigęs Technikos H. School pradėjo studijuoti aeronautiką Bostono universitete. I. Vilėniškis aktyvus jūrų skautas, įstojo į korp. Neolithuania.

Vyksta į ALTS tarybos posėdį

Į ALT S-gos t. posėdį, kuris įvyks rugsėjo 29-30 d. iš Bostono vyksta ALTS skyriaus pirm. Ant. Matjoška, Dirvos paskelbto romano premijai skirti komisijos pirm. St. Santvaras ir Griauzdė.

Už asmenį ar už partiją?

Ši rudenį Mass. valstija turi rinkti į US senatorius vieną asmenį. Demokratai siūlo rinkti E. M. Kennedy ar Ed. McCormack. O respublikonai — Cabot Lodge ar Curtis. Lietuviai demokratams daugiau remia McCormack kandidatūrą dėl to, kad šis airis yra vedęs lietuvaite. Ji gerai kalba lietuviškai ir per radijo prašė lietuvių balsuoti už jos vyrą. Jo oponentas E. M. Kennedy, prazidento brolis. Politikoj mažai pasireiškęs, valstybinio darbo nedirbęs, atrodo būtų per greit renkamas į US senatorius. Todėl senoji lietuvių karta daugiau remia pusiau lietuviškos šeimos kandidatą Mc

Cormack. Naujieji ateiviai savo sprendimą viešai nekelia. Atrodo jie daugiau būtų linkę laikyti respublikonų kandidatą Cabot Lodge. Jis žinomas kaip kietas

kovotojas prieš bolševikus. Atrodo, kad iš šios valstijos į US senatorius geriausiai tiktų Lodge ar McCormack. Manau už juos lietuvių ir atiduos savo balsus. (Ig. V.)

1963 M. SAUSIO MĖN. IŠ SPAUDOS IŠEINA ORIGINALIAUSIA KNYGA, KOKIOS LIETUVIŲ KALBA DAR NEBUVO IŠLEISTA

CINIKO PATARĖJAS

Iliustravo dail. R. Bukauskas. Kieti viršeliai. Šios knygos spausdinamas ribotas egz. skaičius ir spaudos kioskuose ji nebus pardavinėjama. Tad rezervuokite ją sau dabar ir ją tikrai gausite, jeigu pasiūsite \$2.50 adresu:

M. Čapkauskas,
854 — 39th Ave., Lasalle,
Montreal, Q., Canada

ŠTAI ALUS JŪSŲ SKONIUI

ir darytas ČIA PAT

CLEVELANDO PASIDIDŽIAVIMAS
PILSENER BREWING COMPANY • CLEVELAND, OHIO

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Visi maloniai kviečiami vasaros poilsiui prie Atlanto į viešbutį "Nida" Asbury Parke, N. J. 7-tos ir Park Ave. kampe, telef. PR 4-7788. Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas.

Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIČIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

CLEVELANDE ir apylinkėse

INŽ. P. J. ŽIŪRIO
LAIDOTUVIŲ TVARKA

Rugsėjo 18 miręs inž. Pijus J. Žiūrys pašarvotas Della E. Jakubs and Son laidotuvių namuose — 936 East 185 St. Laidotuvių pradžia šeštadienį, rugsėjo 22, ryto 11 val. čia pat. Giedos muz. Alf. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis ir su velioniu atsišveikins lietuvių bendruomenės ir organizacijų atstovai.

• St. Barzduko sukviesti visuomeninių organizacijų atstovai rugsėjo 19 d. buvo susirinkę inž. P. J. Žiūrio laidotuvių tvarkai aptarti. Visuomenės ir jos organizacijų vardu atsišveikins St. Barzdukas, J. Smetona, Fl. Saukevičius, Vyt. Civinskas ir kt.

Velionies ir jo šeimos pagėdavimu, vietoje gėlių, lėšos skirtinos kuriam nors kilniam lietuviybės tikslui. Ta proga Irma ir Vacys Rieckai paaukoko 20 dol. ir Puškorių šeima 25 dol. Lietuvių Fondui, kuriam ir P. J. Žiūrys buvo įmokėjęs pradinį 25 dol. įnašą.

Inž. Juozas Miklovas
kalbės apie Lietuvą

Rugsėjo 23 d., 5 val. po pietų, Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio, Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus pakviestas, neseniai pasišalinęs iš Lietuvos, inž. Juozas Miklovas darys pranešimą apie padėtį pavergtoje Lietuvoje.

Inž. J. Miklovas yra kilęs iš žemaitijos. Pagal savo profesiją, jis yra apvažinėjęs daug Lietuvos vietovių ir susipažinęs su krašto gyvenimu, net ir tolimesnėmis vietovėmis už Lietuvos ribų.

Clevelando lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti ir nepraleisti progos išklausyti žinių apie pavergtos Lietuvos padėtį, kurią jis yra gerai patyręs savo pergyvenimais. Prašome nesivėlinėti.

• Aleksandras Mackevičius, savanoris-kūrėjas, trijų Vyties Kryžiaus ordinų kavaliereus, Lietuvos nepriklausomybės kovų invalidas, netikėtai mirė Clevelande rugsėjo 19 d.

• Ona G. Mihelich-Žvingėliūtė, su vyru Jonu siunčia Dirvai ir jos skaitytojams geriausių linkėjimų iš Tulsa, Oklahoma. Clevelandietė O. Mihelich lankosi pas dukrą Veroniką ir džiaugiasi puikiu Oklahomos klimatu.

• Nuosirdžiai dėkoju p.p. P. ir E. Luizams, prisidėjus prie Nagevičiaus leidinio. Apgailestauju, kad jų pavardė nepateko knygos sąrašą per neapsižiūrėjimą ir kiek vėlyvą prisidėjimą.

V. Nagevičienė

1962-MAIRONIO-m. rugsėjo 29 d.

Clevelande, Slovenian Auditorium, 6417 St. Clair Ave.,

DIRVOS METINIAM VAKARE BALIŲJE

TEATRŲ AIDILAS

PREMIJEROS KESTUCIO MIRTIS

Režisoriaus: PETRAS MAŽELIS

Maironio

ISTORINE 5 VEIKSMŲ DRAMA

Po vaidinimo, Dirvos remėjams dovanų paskirstymas ir šokiai. Gros Neo Lithuania orkestras. Didžiojo salės šokių metu bus pastatyti papildomi stalai. Bilietai po \$3.00, 2.50, 2.00 ir \$1.00. Kviečiame nusipirkti ar užsisakyti iš anksto Dirvos redakcijoje. Pradžia 6:30 val. vak.

Lietuviai televizijos programose

Ryšium su artėjančia Tautybų diena ir pasirodymais Clevelande pasirodys paskirų tautybų meno laimėjimais, lietuviai turi daug galimybių gražiai užsirekomenduoti. Tam ruošiasi Čiurlionies ansamblio dainos ir šokio grupės, neatsilieka ir Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos taut. šokių šokėjos ir kanklininkės.

Čiurlionio Ansamblio pasirodys jau rugsėjo mėn. 23 d. (sekmadienį), 1 val. televizijos programoje Polka Parade (Ch. 5).

Dar ne visiškai tikra, bet tikimasi, kad ketvirtadienį, rugsėjo 27 d., 1 val. to paties — 5 kanalo — televizijos programoje pasirodys Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos šokėjos ir kanklininkės, gi 5 val., tautybų parodos atidarymo proga šoks mūsų jaunoji šokėjų pora — Milda ir Rūta Jokubaitytės.

Televizijos programose lietuvių ansamblių tinkamu reprezentavimu energingai rūpinasi parodai rengti komiteto narys Vyt. Jokubaitis.

• Moterų Sąjungos 36-oji kuopa, vadovaujama Onos Mikelinienės, savo metinę vakariene ruošia š. m. rugsėjo mėn. 23 d., 5 val. p. p. Naujosios parapijos salėje. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

Bilietai bus gaunami prie įėjimo.

• Lauko teniso turnyras vyks š. m. rugsėjo mėn. 22 — 23 d. Turnyrą rengia LSK Žaibo Lauko Teniso sekcija.

Turnyro pradžia šeštadienį, 9 val. ryto, Gordon Parko teniso aikštėse.

RAMOVĖNŲ VEIKLA

Š. m. rugsėjo 16 d. Lietuvių salėje įvyko L.V.S. Ramovės Clevelando sk. informacinis susirinkimas. Susirinkimą atidarė skyriaus pirmin. K. Budrys. Jis pranešė, kad praėjusią mėnesį neteko dviejų ramovėnų: mirė pulk. lt. Vaclovas Andolis-Ancevičius ir Stasys Grybauskas. Jie buvo pagerbti tylos minute. Taip pat buvo pagerbtas į susirinkimą atsilankęs skyriaus garbės narys generolas Kazys Tallat-Kelpša.

Susirinkimui pirmininkavo A. Jonaitis ir sekretoriavo Karso-kas.

Apie įvykusį ramovėnų atstovų suvažiavimą Chicagoje, pranešimą darė K. Budrys. Jis priminė, kad suvažiavimo metu apie Clevelando ramovėnų veiklą buvo atsiliepta labai gerai. Kario atstovas L. Leknickas priminė, kad paskutiniam suvažiavime ramovėnų atstovų buvo nutarta, kad visi ramovėnai privalo užsiprenumeruoti žurnalą Karį. Suvažiavime buvo paminėtas Clevelando skyrius kaip didžiausiu nuošimčiu prenumeruojąs Karį. Skyrius kiekvienais metais Karį parėmė kelių šimtų dolerių pinigine auka.

Nutarta suruošti parengimą, kurios pelnas bus skiriamas Kariui paremti. Parengimas įvyks Čiurlionio Ansamblio patalpose. Susirinkime ramovėnų buvo pasisakyta dėl veiklos pagyvinimo. Pasveikintas skyriaus ramovėnas Karolis Morkūnas, kuriam susirinkimo dieną sukako 50 metų amžiaus. Ta proga pasivaišinta alumi.

Susirinkimas praėjo sklandžiai ir darbiningai nuotaikoj. (Lž)

• IŠEJUSIĄ KNYGĄ APIE GEN. VL. NAGIŲ - NAGEVIČIŲ galima užsisakyti pas V. Nagevičienę - 2281 Woodmere Dr., Cleveland 6, Ohio, pas knygos redaktorių Dr. B. Matulionį - State Sanatorium Wallum Lake, R.I. - arba spaustuvė - Immaculate Press, RFD 2, Putnam, Conn. Knygos kaina - 6,00 dol.

• Vytautas Balas praneša, kad nuo š. m. rugpjūčio mėn. 12 dienos persikėlė dirbti pas Jackshow Chevrolet, 543 E. 185 gatvė, netoli Lakeshore Blvd. Tel. IV 1-9090. Kviečia visus lietuvius apžiūrėti naujus Chevroletus. 1963 metų modeliai bus išstatyti rugsėjo 28 dieną. Didžiulis pasirinkimas varietų mašinų. Skambinkit į darbą IV 1-9090 arba į namus CE 1-6072.

Parduodamas albumas

Vytauto Didžiojo mirties 500 metų sukaktuvėms paminėti, išleistas Lietuvoje 1933 metais. Jei ką įdomauja, klausti A. Johnson - 6108 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. (109, 110)

• Išnuomojamas butas East 67-oje gatvėje. 5 kambariai. Teirautis telefonu: RE 1-5513.

DAUGIAU! DARBŲ! — MAZIAU MOKESČIŲ!
NAUJŲ DARBŲ! — NE NAUJŲ MOKESČIŲ!
ISRINKITE...

Demokratą

Mark
McELROY
MAYOR

Generalinis Prokuroras
MARK McELROY

JOHN T. BILINSKI, 1420 Castle Ave., Cleveland, Ohio

APMOKESTINIMO IR IŠLAIDUMO POLITIKA, BE EKONOMIJOS IR PRAMONĖS VYSTYMOŠI, YRA TUSČIA POLITIKA!
Padaryk Clevelandą "geriausią vietą valstybėje" prekybai — pramonei — darbininkijai.
• MIESTO TARYBOS NARYS CLEVELANDE 3-JE APYLINKĖJE 1938-42
• VALSTIJOS ATSTOVAS IŠ CUYAHOGA APSKRITIES 1949-50
• VALSTIJOS SENATORIUS IŠ CUYAHOGA APSKRITIES 1951-52
• OHIO VALSTIJOS GEN. PROKURORAS 1959 IKI DABAR.

! Clevelando lietuvius!

Šie metai Lietuvių Bendruomenės paskelbti Maironio metais. Jų tikslas - duoti mūsų gyvenimui Maironio dvasios ir entuziazmo.

Pavergtos ir prispaustos lietuvių tautos gyvenimą dengė tamsi naktis ir kaustė žiemės ledai. Maironis rado žodį ir būdą prabilti i lietuvių sąmonę ir širdį. Ir atsibudo didžiulė praeitį atminę tėvynės vaikai, vargai gimdė galiūnus, jaunimas užtraukė naują giesmę. Pabudusi tauta paėmė arklį, knygą, lyrą ir nuėjo Lietuvos keliu.

Naujos nelaimės vėl spaudžia Lietuvą.

Maironis vėl kyla mūsų tautos ateities pranašas: "O tačiau Lietuva tik atbus gi kada: ne veltui ji tiek iškentėjo!" Štai kodėl vėl mums reikia Maironio tikėjimo, ryžto ir entuziazmo.

Kartu su visais laisvojo pasaulio lietuviais Maironio gimimo šimtmetį taip pat minime ir mes, Clevelando lietuvės ir lietuviai. Tad padarykime viską, kad Maironis iš naujo būtų išgirstas, suprastas ir pasektas. Kviečiame visus gausiai dalyvauti minėjimuose, kurie Maironio tikėjimo, ryžto ir entuziazmo.

• Savininkas parduoda namą — 15,900 — prie E. 185 gt. Prekybos centras ir geras susisiekimasis. 5 kambarių kolonijinis. Gaunamas nedelsiant. Reikalui esant, padėsime finansuoti ar išnuomoti su teise nusipirkti. Galima apžiūrėti susitarus tel. IV 6-3733 ar 749-5942.

muose, kurie Maironiui prisiminti bei pagerbti rengiami:

* RUGSĖJO 29 LB Clevelando I apyl. Vaidilos teatro Maironio dramos "Kestucio mirties" vaidinime, globojamame Dirvos slovenų salėje.

* RUGSĖJO 30 jaunimo fakelių lauže kultūriniam lietuvių darželyje prie Maironio paminklo.

* SPALIO 20 mokyklinio jaunimo Maironio kūrybos vakare šv. Jurgio parapijos salėje.

* SPALIO 21 iškilmingose pamaldose Maironio intencija šv. Jurgio bažnyčioje.

* GRUODŽIO 2 iškilmingojoje akademijoje naujosios parapijos salės, kurios programoj paskaita, Čiurlionio ansamblio bei solistų Maironio dainos ir jo kūriniių deklamacijos.

Mūsų jaunimas prašomas taip pat gausiai dalyvauti konkursiniuose rašiniuose, kurie paskelbti Maironio raštų temomis.

Ginkime kalbą, žemę, jos būdą!
Stokim į darbą kaip milžinai!
Laimina Dievas sėjimą grūdą,
Laimina vaisių: gema šimtai!

Maironio Metų Komitetas: Pirm. St. Barzdukas, nariai: klebonas kun. B. Ivanauskas, Pr. Ambrazas, M. Aukštuo-lis, A. Balašaitienė, P. Balčiūnas, Vyt. Braziulis, F. Eidimantas, K.S. Karpis, P. Mikšys, Alf. Mikulskis, J. Miščiukas, Z. Peckus, J. Stempužis, J. Žilionis, sekr. Pr. Karalius.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GĖLĖS TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

6901 Superior Ave.

Krautuvės — 431-6339

Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 109

1962 m. rugsėjo 21 d.

KAS IR KUR?

• **Dr. Steponas Biežis, Jonas Kazanauskas ir Raimundas Mieželis,** Amerikos Lietuvių Respublikonų Lygos Illinois atstovai, buvo susitikę su respublikonų partijos kandidatu į JAV Kongresą **Ernest K. Michaels** ir aptarė ateinančių lapkričio mėnesio rinkimų akciją. Ernest E. Michaels, žinomas Chicago Bridge & Iron firmos prezidentas, kandidatuoja Trečiajame Illinois Kongresiniame Distrikte į kurį įeina ir Marquette Parko kolonija, tad lietuvių balsai gali turėti svarbios reikšmės.

• **Aleksandras Muchlia,** Lietuvos kariuomenės majoras, neilgai pasirgęs, mirė rugsėjo mėn. 16 d., 10 val. vak. Palaidotas rugsėjo 19 d. Forest Lawn Memorial Park kapinėse Los Angeles. Paliko liūdinčią žmoną **Eleną** ir sūnų **Vladą** su šeima.

• **JAV ir Kanados Lietuvių Fronto** bičiuliai korespondenciniu būdu išrinko naują Centro valdybą ir Kontrolės komisiją. Centro valdybon išrinkti: **dr. K. Ambrozaitis, V. Aušrota, dr. Z. Brinkis, J. Baužys, inž. S. Kungys, dr. V. Majauskas ir inž. A. Pargauskas.** Kontrolės komisijon išrinkti: **inž. A. Alkaitis, V. Akeiškis ir inž. V. Čyvas.**

Rinkimus įvykdė Rinkiminė komisija iš **S. Laniausko, Vl. Palubinsko ir V. Rociūno** Clevelande.

• **D. Dundžilienė (pirm.), D. Kriščiūnaitė ir G. Stasiškytė** sudaro laikinąją Akademikų Skaučių Draugovės centro valdybą.

• **Filisterių Skautų S-gos** naujoji centro valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiais: pirm. — **Kęstutis Ječius, 4351 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill., telef. BI 7-7754,** programos vedėja **Ina Užgiriienė, sekr. — dr. Edvardas Kaminskas, izdininkai Algis Stepaitis ir Raimundas Korzonas.**

• **Dr. Jono Paplėno** mirties sukakties dieną, rugsėjo 12, Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Chicagoje buvo atlaikytos gėdulingos mišios.

• **Akademinių Skautų Sąjūdžio** biuletenio "Ad Meliorem" pranešimu, į Akademikų Skaučių Draugovę tikromis narėmis yra priimtos sekančios studentės: **Bostone — L. Jakutytė, A. Malėnaitė, R. Matjoškaitė** New Yorke — **R. Kulytė, V. Matakūnaitė, I. Petniūnaitė, A. Senkutė, R. Vilkutaitytė ir A. Vilpišauskaitė.**

NEOLITUANU POBŪVIAI

Tautos šventės proga, rugsėjo 8 d., fil. M. Ulėnienė savo bute suruošė Korp! Neo-Lithuanios New Yorke filijoms arbatėlę. Ta proga senjorės **Danutė Maurukaitė, Giedrė Noakaitė, Giedrė Uselytė** ir junj. **Danutė Sirusaitė** padėklamavo rinkinius iš lietuvių poezijos. Sueigą užbaigė vaišėmis dalindamosi Korp! vasaros stovyklos Cape Cod įspūdžiais.

Už savaitės, rugsėjo 14 d., junjorų **Jurgėlių** namuose, trijų filijų iniciatyva, buvo suruoštas "Petruškų Vakarėlis" su programa, dainomis ir šokiais. Programai vadovavo senj. **Algirdas Budreckis.** Taip pat dalyvavo korporantai iš Philadelphiajos ir būsimieji junjorai.

(dg)

DIRVAI AUKOJO

DIRVOS METINĖS ŠVENTĖS
PROGA AUKOJO:

E. Gasparaitis 5.00
Vl. Plečkaitis 5.00
F. Modestavičius 2.00
O. Barcas 5.00
G. Mažeika 5.00

* **ELENA KUČIŪNIENĖ, Dr. a. LABOKIENĖ, DALIJA TUT-LYTE** ir Mrs. SIMPSON modeliuos Emilijos Tutlienės pasiūtus rūbus rugsėjo 30 d. Jaunimo Centre. Su savo pačių darbais pasirodys dantų gyd. **P. Vaitaitienė, pianistė M. Memėnaitė, S. Olšauskienė, Elena Kučionienė, O. Baukienė, L. Sodeikienė.** Parodos tikslas surinkti aukų Ark. Matulaičio Senelių Namų statybai.

* **PROF. A. PAPLAUSKAS - RAMŪNAS,** dirbęs Palyginamojo Auklėjimo Centre, Otawos u-te, Kanadoj, kreipėsi į Tarptautinę Montessori d-ją (A.M.I.), prašydamas informacijų, kurios įgalintų jį skleisti Montessori metodą Kanadoje.

B. Žvynys 5.00
G. Petersonas 5.00
B. Paplėnienė 5.00
V. Dabrila 1.00
S. Baltrukėnas 5.00
St. Barvydas 2.00
V. Karalius 5.00
K. Avižienis 2.00
D. Kregždienė 2.00
V. Kožica 5.00

Br. Raila 5.00
Beržinskienė (papild.) 2.00
J. Montvila 1.00
M. Pranevičius 5.00
A. Veisas 5.00
E. Jurkevičienė 5.00
A. Rukas 1.00
A. Kašuba 5.00
St. Misiūnas 5.00
B. Jankauskas, M.D. 5.00
P. Ulėnas 5.00
O. Simonaitis 5.00
A. Vilėniškis 5.00
K. Vaitaitis 2.00
V. Šarka 5.00
V. Petrauskas 1.00
J. Zimblys 5.00
V. Senkus 5.00
K. Pažemėnas 5.00
Br. Morkūnas 5.00
V. Jokubauskas 5.00
R. Mieželis 5.00
A. Sodaitis 5.00
J. Ulėnas 1.00

Kolegai

inž. PIJUI ŽIŪRIUI mirus,

P. L. I. A. S. Clevelando skyrius liūdi savo

nario ir reiškia gilią užuojautą liūdesio sle-

giamai poniai H. ŽIŪRIENEI ir artimie-

siems

**Clevelando Lietuviai
Inžinieriai ir Architektai**

Jų Mylimam Tėvui

JONUI BAGDONUI

Lietuvoje mirus, jo sūnums Dr. VALENTI-

NUI, VACLOVUI ir jų šeimoms nuoširdžią

užuojautą reiškia

R. ir L. Gaudušai

P A D Ė K A

A. a. JONUI MIKOLIŪNUI

po sunkios operacijos Toronto ligoninėje mirus, visiems, atsiuntusiems prie Jo karsto gėlių iš Clevelando, Hamiltono, Sudbury ir Garsono, aplankiusiems Jo palaikus bei palydėjusiems Jį į amžino vietą naujose Toronto lietuvių šv. Jono kapinėse, ypač Jo ir mūsų draugams, atvykusiems iš tolimo Sudbury-Garsono ir Hamiltono, pareiškusiems mums užuojautą spaudoje, laiškais ar žodžiu bei pagelbėjusiems mums laike Jo ligos ar kitu būdu patarnavusiems Velioniui, nuoširdžiai dėkojame.

Gili padėka Toronto lietuvių šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui už pagalbą parinkti Velioniui amžino poilsio vietą, laikytas pamaldas bei palydėjimą į kapines ir kun. Dr. Pr. Gaidamavičiui už maldas prie Velionies karsto laidotuvių namuose.

Visų artimųjų vardu

**BROLIS ANTANAS ir BROLIENĖ
ALEKSANDRA**

P A D Ė K A

Š. m. rugpiučio mėn. 14 d. Cleveland, Ohio, mirus mūsų brangiai

a. a. BRONISLAVAI ŽUKIENEI

nuoširdžiai dėkojame kun. A. Miciūnui, sukalbėjusiam rožančių koplyčioje ir palydėjusiam velionę į kapines.

Nuoširdžiai dėkojame ir reiškiamo pagarbą dr. A. Čeičiui, su dideliu pasišventimu slaugiusiam velionę ir suteikusiam jai kiekviena žmogui įmanomą patarnavimą.

Dėkojame p. J. Daugėlienei, giesme palydėjusiai velionę į jos paskutinę kelionę. Dėkojame muzikui Pr. Ambrazui, vargonavusiam gedulingų pamaldų metu.

Širdingai dėkojame p. Danutei Mikoliūnienei ir p. Kaziui Gaižučiui už jų didelį geraširdiškumą velionei jos ilgos ligos metu.

Dėkojame D. L. K. Birutės Dr-jos Skyriui Clevelande už velionei prisiūstas gėles.

Reiškiamo nuoširdžią padėką už gausiai suaukotas šv. Mišias už velionės sielą ir prisiūstas gėles jos karstui papuošti.

Širdingai dėkojame visiems, visiems, pareiškusiems mums užuojautą, lankiusiems velionę koplyčioje ir palydėjusiems ją į jos amžino poilsio vietą.

Dėkojame laidotuves tvarkiusiems Della Jakubs & Son.

Nuliūdę giminės

NUSIBODO "DŽERIBAKAI"?

Klausykite FM radiją: gera programa, puikus perdavimas, beveik nėra reklamų. Kelios dešimtys įvairių FM radijų Gradingo radijų, televizijų ir Hi Fi stereo krautuvė, 2512 W 47th St., Chicago, Ill., FR 6-1998

Didžiam kovotojui už Lietuvos laisvę

inž. PIJUI ŽIŪRIUI

mirus, jo šeimą ir artimuosius giliai užjau-

čia

**Amerikos Lietuvių
Tautinė Sąjunga**

Didžiam lietuviui, lietuvybės gynėjui ir lietuvių globėjui

inž. P. ŽIŪRIUI mirus,

gilią užuojautą reiškia jo žmonai H. ŽIŪRIENEI ir giminėms

Dr. K. Pautienis ir šeima

Mūsų brangiam sponsoriui

PIJUI ŽIŪRIUI

mirus, jo mielai žmonai HYPATIJAI ir artimiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą

**Juzė ir Steponas Nasvyčiai
Aldona ir Juozas Augustinavičiai**

Inž. P. J. ŽIŪRIUI mirus,

širdingai užuojautą reiškiamo p. H. ŽIŪRIENEI ir artimiesiems

**Janina Ūsienė,
Dalė ir Jonas Maurukai,
Grazina ir Ričardas Pauliukoniai**

Didžiam birutiečių draugui

Inž. P. J. ŽIŪRIUI mirus,

narę HYPATIJĄ ŽIŪRIENĘ giliai užjaučiame

**DLK Birutės Draugija,
Clevelando Skyrius**

Pranešame JAV Lietuvių Bendruomenei, kad 1962 m. rugsėjo 18 d. mirė JAV Lietuvių Bendruomenės buvęs centro valdybos vicepirmininkas, didelis Lietuvos patriotas

inžinierius PIJUS J. ŽIŪRYS.

Velionies šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

**J. A. V. Liet. Bendruomenės
Tarybos Prezidiumas**

Lietuvos sūnui, kovotojui už jos laisvę, visuomenės veikėjui ir patriotui

inž. PIJUI ŽIŪRIUI

mirus, jo šeimą ir artimuosius giliai užjau-

čia

**Vilties Draugija ir
Dirvos Redakcija**